

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2023

RATIO

Innehåll

VD Lotta Stern	1
Året i korthet	2
Arbetsmarknad	6
Konkurrenskraft	15
Ett pappers väg	20
Klimat & miljö	22
Akademins utveckling	26
Unga forskare	28
Internationella samarbeten	30
Akademiska seminarier	32
Publikationer	33
Kunskapsspridning	38
Medarbetare	45
Styrelsen	47

Omslag: grunden för bilden har skapats med hjälp av AI utifrån beskrivningen "marknad i lågkonjunktur, cellulosa och Hilma af Klint". Därefter har bilden omarbetats och redigerats.

Illustration: Emy Eriksson. Formgivning: Hellsten Kommunikation.

Fotograf: Eva Lindblad, Rickard Kilström, Kristian Pohl/Regeringskansliet, Stefan Tell, Julian Beekmann, Håkan Røjder/LU, Stockholms universitet, Erik Cronberg, Anna Linder och Unsplash.

Lotta Stern

FÖRORD

Forskning med kvalitet och relevans i fokus

2023 går till historien som ännu ett högproduktivt år för Ratio. Under året har 90 publikationer slutförts av forskare som är helt eller delvis anställda på Ratio. 30 av dessa är artiklar i journaler med en genomsnittlig impact factor¹ på 6,90. Det är det högsta medelvärdet i Ratios historia. Snyggt jobbat, alla Ratio-forskare!

Under året har Ratio också knutit kontakt med flera rapportskribenter. Vi har bland annat lanserat en rapport av ekonomhistorikern Jan Jörnmark om varför det mest byggs bostäder där arbetstillfällena är få, vilket har konsekvenser för kompetensförsörjningen. Ratio har dessutom knutit till sig bland andra Fanny Forsberg Lundell, professor i franska, för att skriva om språkets betydelse för integration på svensk arbetsmarknad, och Anna Thoursie, fil dr i nationalekonomi och tidigare chefekonom för Ledarna, för att skriva en rapport om arbetslivskriminalitet. Båda dessa rapporter kommer lanseras under 2024.

Våra medarbetare är dessutom flitiga föreläsare vid andras evenemang. För att ta några exempel från de 98 föreläsningar som hållits av våra forskare under året, har Magnus Lodefalk och Erik Engberg talat om AI och arbetsmarknaden för en uppsjö av arbetsgivarorganisationer, fack och andra intresserade. Jonas Grafström har föreläst om distansarbete och cirkulär ekonomi, Linda Weidenstedt om framtidens arbetsliv och ledarskap och jag själv om den svenska modellen och den tämligen breda men viktiga frågan om hur Sverige ska bli världens rikaste land.

Nu tar vi oss an 2024 och fortsätter att bidra med relevant forskning som stärker kunskapen om hur arbetsmarknadsfrågor påverkar företagandets villkor och svensk utvecklingskraft. Plus allt annat som forskare på Ratio gör.

Lotta Stern,

vd på Ratio och professor i sociologi vid Stockholms universitet

¹ Impact factor är ett mått på genomsnittligt antal citeringar per artikel för en vetenskaplig tidskrift, vilket används för att bedöma dess inflytande och prestige inom forskningssamfundet. Det beräknas baserat på citeringar till tidskriftens artiklar under de senaste två åren.

Forskning som gör skillnad

Ratio är ett tvärvetenskapligt forskningsinstitut med fokus på företagandets villkor. Målsättning är att med kvalitativ forskning långsiktigt bidra till ökad kunskap bland beslutsfattare inom bland annat näringsliv, förvaltning och politik.

På Ratio sorteras forskningen in i tre breda områden: arbetsmarknad, klimat och miljö, samt konkurrenskraft. Arbetsmarknadsforskning är Ratios huvudfokus. Forskningen berör ofta svenska förhållanden, men är i många fall bredare än så.

Merparten av medarbetarna är disputerade och kommer från discipliner såsom national-ekonomi, sociologi, ekonomisk historia, statsvetenskap och företagsekonomi. De allra flesta är även knutna till ett lärosäte.

Forskarna jobbar i huvudsak med att skriva artiklar till internationella vetenskapliga journaler, men stor vikt läggs även vid att kommunicera relevanta resultat till aktörer i Sverige. Målet är att vara en mötesplats och ett kunskapsnav för beslutsfattare och för andra akademiker. Det görs genom rapporter på svenska, öppna seminarier, externa föreläsningar, med mera

Kvalitet, relevans och genomslag är ledord i Ratios verksamhet.

Kvaliteten är grundläggande för forskningen. All forskning, även den som publiceras som svenska rapporter, kvalitetsgranskas av andra forskare. Ratio har en regelbunden och levande seminarierie där externa forskare bjuds in att presentera pågående forskning, vilken kommenteras av Ratio-forskare. Därutöver arrangeras interna brown-bag-seminarier, där forskarna i ett tidigt skede får ge synpunkter på varandras pågående projekt.

Relevansen säkras genom referensgrupper, öppna seminarier och andra former av mötesplatser där Ratios forskare lyssnar in ämnen som är aktuella för näringslivet och därifrån formuleras som frågeställningar. Forskningen formuleras och genomförs dock alltid på egen hand och forskarna står ensamt ansvariga för sina resultat och slutsatser. Ratios forskare publicerar fritt sina resultat oberoende av finansår. Genom att arbeta aktörsnära kan vi fånga upp angelägna och relevanta ämnen för företag och näringsliv i Sverige.

Genomslag arbetar vi med genom i huvudsak öppna seminarier där forskarna presenterar sina resultat. Genomslag åstadkoms också genom traditionella och sociala medier, externa föreläsningar, med mera. Utöver detta tillkommer det akademiska genomslaget, vilket mäts genom publiceringar i journaler med hög *impact factor* och genom att forskarna når många citeringar. Genomsnittlig *impact factor* för artiklar publicerade 2023 var 6,90.

Ratios målsättning är att långsiktigt bidra till ökad kunskaper om företagandets villkor. För egen del finns därför mål om att vara Sverigeledande på arbetsmarknadsforskning utifrån ett företagsperspektiv, samt att vara bäst i Sverige på att förena vetenskaplig kvalitet, relevans och genomslag inom forskning om företagandets villkor.

RATIO I SIFFROR 2023

90

Publikationer

33 086

Nedladdningar
från ratio.se

30

Artiklar med
peer review

19

Öppna seminarier
och andra
evenemang

98

Externa
föreläsningar

Forskningsprojekt 2023

Nyckelfaktorkom AI:s arbetsmarknadseffekter

Finansiär: Torsten Söderbergs stiftelse

City Size, Employer Concentration, and Wage Income Inequality

Finansiär: IFAU

The Baltic Economies: Catalysts for the Internationalization of Swedish SME:s

Finansiär: Östersjöstiftelsen

Barriers for a Circular Swedish Industry

Finansiär: Formas

STEM-förebilder för jämställda utbildningsval i naturvetenskap, teknik/ingenjörsvetenskap och matematik: en storskalig intervention

Finansiär: Lennart "Aktiestinsen" Israelssons stiftelse Individ och samhälle (Kungliga Vetenskapsakademien), Svenskt Näringsliv

Kamrateffekter och utbildnings- ojämlikheten mellan stad och land

Finansiär: Forte

Konfliktreglernas konsekvenser och kostnader

Finansiär: Svenskt Näringsliv

Tillväxt och lokala institutioner: Vad kan politiken göra?

Finansiär: Familjen Kamprads stiftelse

Är en hållbar landsbygd hållbar?

Finansiär: Familjen Kamprads stiftelse

The State as a Corporate Actor: Structural Choices, Critical Junctures, and Organisational Legitimation

Finansiär: Norska Vetenskapsrådet

Sustain Gov. (Impact innovation)

Finansiär: Vinova, Energimyndigheten, Formas

Tjänstemannaaktivism i de gröna näringarna

Finansiär: Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien

Hushållens reaktioner på de höga elpriserna

Finansiär: Energimyndigheten

Liberty and Social Justice

Finansiär: Liberty fund

Freedom is Something We Do Together: Sociology and Classical Liberalism in Dialogue

Finansiär: Institute for Humane Studies

Andrea Geissinger får pris för bästa doktorsavhandling

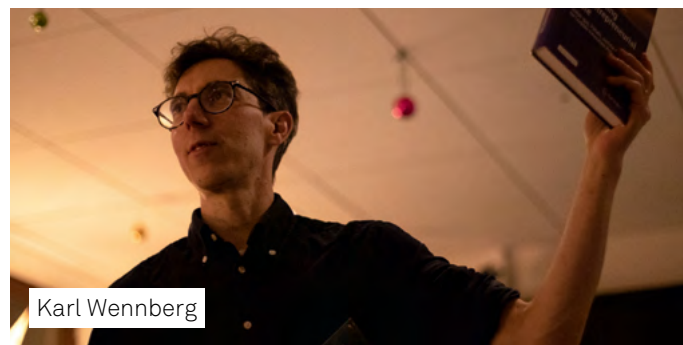
Oskar Sillén-priset till bästa doktorsavhandling i företags ekonomi delas årligen ut av Föreningen Företagsekonomiska Institutet (FEI). Förra året tilldelades Andrea Geissinger utmärkelsen tillsammans med Raymond Ndikumana. Andrea som

i dag är forskare på Scancor vid Stanford University i Kalifornien, gjorde sin forskarutbildning på Ratio och Örebro universitet. I sin avhandling "Platforms in Liquid Modernity: Essays about the Sharing Economy, Digital Platforms, and Institutions" har hon studerat olika aspekter av och samverkan mellan delningsekonomi, plattformar och institutioner.

Oskar Sillén-priset delas ut till minne av Oskar Sillén, en pionjär inom svensk företagsekonomisk forskning och utbildning.

Andrea Geissinger

Karl Wennberg

Karl Wennberg utsedd till en av världens bästa forskare i företagsekonomi

Research.com är forskarvärldens främsta sökportal. För andra året i rad rankade de 2023 världens bästa forskare inom olika discipliner, och konstaterar att företagsekonomen Karl Wennberg, professor vid HHS och Ratio, är en av världens främsta.

Rankningen bygger på en rad olika uppgifter, däribland citeringar.

Gunnar Eliasson

Gunnar Eliasson mottagare av 2023 års bidrag till mänsklig blomstring

Mottagare av 2023 års bidrag till mänsklig blomstring är Gunnar Eliasson, professor emeritus i industriell ekonomi vid KTH. Han tilldelas priset för sin breda forskargärning.

Gunnar Eliassons forskning har genomgående haft en stark empirisk, industrinära inriktning, och bygger vidare på föregångare som Erik Dahmén och Joseph Schumpeter. Eliasson disputerade i nationalekonomi vid Uppsala universitet 1967. Han har bland annat varit chef för Industrins utredningsinstitut, arbetat på Industriförbundet, och varit professor i nationalekonomi vid Uppsala universitet och i industriell ekonomi vid KTH.

Eliasson har publicerat ett stort antal publikationer och enligt ResearchGate 2 111 citeringar.

Utmärkelsen årets bidrag till mänsklig blomstring är instiftat till Ratios grundares, Nils Karlson, ära. Priset delas sedan 2023 ut i syfte att hedra en person som genom forskning eller andra samhälleliga insatser har bidragit till mänsklig blomstring. Mänsklig blomstring handlar om förmågan att förverkliga sin potential i flera dimensioner, genom arbete, socialt, kreativt, fysiskt, estetiskt, i samhällsdebatten. Priskommittén består av Nils Karlson, Charlotta Stern och Niclas Berggren.

Arbets-
marknad
i siffror

8

Artiklar med
peer review

8

Bokkapitel
eller böcker

57

Externa
föreläsningar

6

Rapporter

12

Evenemang och
öppna seminarier

Forskningsområde: Arbetsmarknad

Globalisering, teknikutveckling och nya sätt att organisera arbete är några av de fenomen som driver på förändringen av arbetsmarknaden och därmed förutsättningarna för den svenska modellen.

Arbetsmarknaden är avgörande för konkurrenskraft och välståndsutveckling, men också för kompetensförsörjning och social sammanhållning. Utan medarbetare med rätt kompetens kan varken företag eller offentlig förvaltning utveckla de varor och tjänster som utgör grunden för Sveriges välstånd. Sedan år 2017 har Ratio kraftsamlat kring forskning om arbetsmarknad utifrån ett företagsperspektiv. Två referensgrupper är knutna till forskningen.

Inom området arbetsmarknad bedrivs forskning om bland annat AI och digitalisering, svenska partsmodellen, konfliktregler, integration, distansarbete och brottslighet.

Anna Thoursie

Nationalekonomen Anna Thoursie studerar arbetslivskriminalitet

– Arbetslivskriminaliteten är en otroligt viktig fråga, inte minst för företagandet. Jag misstänker exempelvis att vi har en situation där många personer som vill vara entreprenörer låter bli att starta företag, särskilt i utsatta områden, dels för riskerna, dels för att försäkringspremierna är alldeles för höga. Det ska bli intressant att gräva vidare i detta och bringa klarhet i en fråga som vi vet alldeles för lite om i dagsläget.

Det sade Anna Thoursie som är fil dr i nationalekonomi i samband med att hon började på Ratio för att skriva en rapport om arbetslivskriminalitet.

Arbetslivskriminalitet innebär handlingar, ofta systematiska, som bryter mot lagar om arbetsförhållanden, löner, skatter, avgifter och bidrag. Denna kriminalitet försvårar företagande och verkar konkurrenssnedvridande. När den är omfattande riskerar den att undergräva samhällsstrukturen. Brott mot arbetsmiljölagstiftningen, svartarbete, skattefusk, bluffakturor samt otillbörlig påverkan inför myndighetsbeslut och regelrätta hot är exempel på den arbetslivskriminalitet som förekommer. Dock finns det i dagsläget en brist på strukturerad kunskap och studier om detta ämne, vilket gör det svårt att förstå arbetslivskriminalitetens omfattning och verkliga effekter. Det ska Thoursie dock göra en insats i att råda bot på.

Anna Thoursie är disputeerad nationalekonom och affilierad vid institutet för social forskning (SOFI) på Stockholms universitet. Hon har tidigare bland annat varit verksam som chefekonom på Ledarna.

Krönika

Artificiell intelligens – hype eller revolution?

ChatGPT fick många att reagera med häpnad. Kan det här bli vad som ersätter jobben? Eller förbättrar jobben?

Artificiell intelligens (AI) har i likhet med många andra teknologier genomgått flera hype-cykler som kännetecknas av att ett iögonfallande teknologiskt genombrott leder till vilda spekulationer kring hur användbar teknologin faktiskt är. Andra moderna exempel finns i självkörande bilar, crowdfunding och molntjänster. Gemensamt för dessa är att de efter en initial hype finner en nisch och används men att användningen inte motsvarar den initiala hypen och att, som i fallet med självkörande bilar, mycket av dess konceptuella potential ofta återstår eftersom det är svårt att översätta alla teknologins löften till praktisk användning.

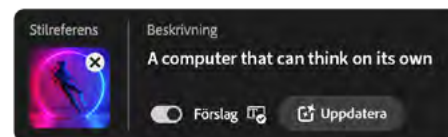
Den senaste vågen av AI-hype började när OpenAI släppte en ny version av sin språkmodell GPT – ChatGPT. Denna chatbot agerar som en assistent i stil med Amazons Alexa och Apples Siri. Skillnaden mellan ChatGPT och tidigare versioner är dels ett mer tillgängligt användargränssnitt, dels hur övertygande svaren ser ut. Många reagerade med förståelig häpnad över de resultat som kunde genereras: Med bara en skriftlig uppmaning kunde man nu få bland annat kommunikationsplaner, sammanfattningar och kvalificerad hjälp med programmering.

Som så många gånger förr när man får upp ögonen för en ny teknologi växte oron att AI skulle ersätta jobb. Detta är inget nytt. När självkörande bilar för några år sedan var den pågående hypen

följde oro från de uppenbart påverkade arbetargrupperna – och när nya vävmaskiner uppfanns under tidigt 1800-tal ledde det i England till våldsamt motstånd från de så kallade Ludditerna.

ChatGPT och nuvarande AI är långt ifrån att uppfylla AI:s fulla potential. Trots att folk nu börjar inse detta, och att hype-vågen börjat klinga av för denna gång, kvarstår frågan om denna teknologi kommer att ersätta eller komplettera (augmentera) jobb. Detta är en ständigt återkommande fråga vad gäller teknologi, och svaret är nästan alltid en kombination. Exempelvis ersatte persondatorer människors jobb med beräkning, men förbättrade produktiviteten för andra yrken. Det är dessa frågor som vi på AI-Econ Lab arbetar med att besvara. I ett projekt finansierat av Handelsbanken Jan Wallander och Tom Hedelius stiftelse samt Torsten Söderbergs stiftelse studerar vi effekten av AI-anammande i Sverige, Norge, Danmark, Tyskland och Portugal. Vi arbetar med delprojekt där vi bland annat belyser vilka yrken som tillkommit och fallit bort under de senaste åren; vi utvecklar ett index för hur exponerade olika yrken är för AI, och vi studerar vilka olika kategorier av arbetare som påverkas av AI.

Så vad kommer hända med jobben? Det beror på, och mer forskning behövs. Vi vet inte ännu vilka jobb som befinner sig i samma position i relation till AI som uträknare gjorde när datorerna kom.

AI-genererad bild utifrån beskrivningen "dator som kan tänka själv".

Mark Granberg

Mark Granberg är fil dr i nationalekonomi. På Ratio forskar han bland annat om hur AI påverkar arbetsmarknaden och han ingår i forskningsgruppen AI-Econ Lab.

Som så många gånger förr när man får upp ögonen för ny teknologi växte oron att AI skulle ersätta jobb.

Erik Engberg

Magnus Lodefalk

Docent Magnus Lodefalk är sedan 2023 invald i insynsrådet för Myndigheten för yrkeshögskolan, bland annat för att bidra med sina insikter om hur AI påverkar arbetsmarknaden.

Magnus har tillsammans med sitt forskningslag varit efterfrågade att i olika sammanhang förklara och analysera effekterna av AI. Magnus har bland annat synts i SVT Nyheter och Ekonomibyrån, TV4 Efter fem och SR, liksom som föreläsare för bland andra Arbetsförmedlingen, Kompetensföretagen och Sveriges Ingenjörer. Erik Engberg har bland annat medverkat i dokumentären Det digitala undret: Den stora AI-revolutionen, föreläst för Svenska Kartongförpackningsföreningen, och Magnus har poddat i "The Employer Branding Geeks Podcast".

Stort genomslag och intresse för pågående AI-forskning

I Sverige ökar företagens rekryteringsvilja i takt med att de exponeras för AI. Det tyder på att AI påverkar svensk arbetsmarknad annorlunda än amerikansk sådan. Det är ett av flera preliminära resultat från pågående AI-forskning på Ratio.

Hur förmodas artificiell intelligens (AI) påverka arbetsmarknaden? Och hur har den faktiskt påverkat densamma? Det är de övergripande forskningsfrågorna för Ratio-forskarna Magnus Lodefalk, Erik Engberg, Mark Granberg och Mark Hellsten som undersöker detta med hjälp av detaljerade mikrodata.

De har sedan några år tillbaka projektfinansiering från bland andra Handelsbankens och Söderbergs forsknings-

stiftelser för att bedriva forskning på just AI-frågor – och när OpenAI lanserade ChatGPT mot slutet av 2023 ökade intresset för också Ratio-forskarnas pågående forskning.

– Det har varit spännande att forska på något som är så rörligt och aktuellt. De tekniska genombrotten inom AI har dessutom skett snabbare än många hade väntat sig, och vi känner oss mer övertygande än någonsin om vikten av att bidra till forskningen om de samhällsliga effekterna av denna betydelsefulla nya teknologi.

Det säger Magnus Lodefalk som är forskningsledare för projektet och initiativtagare till forskningslabbet AI-

Econ Lab vilket är kopplat till Ratio och Örebro universitet och inkluderar flera internationella forskare.

Bland forskarnas resultat märks att företag i takt med att de exponeras för AI, får en ökad vilja att rekrytera såväl personer med som utan AI-kunskaper. Det är rakt motsatta resultat på amerikanska data där rekryteringsviljan sjunker när det gäller personer utan AI-kunskaper i takt med att företag exponeras för AI. I Sverige minskar inte heller den generella efterfrågan på arbetskraft. Men arbetskraftsefterfrågan ökar mest för tjänstemän med högskoleutbildning.

Lodefalk och Engberg sammanfattade forskningsläget under ett öppet seminarium

Vilka yrken kommer att påverkas mest respektive minst av AI-utvecklingen? Och vad krävs för att de samhällsliga och socioekonomiska följderna av framtidens AI ska bli bra? Vad kan vi lära av historien?

Det var några av de frågor som diskuterades under ett öppet seminarium där Magnus Lodefalk och Erik Engberg presenterade forskningsläget. Medverkade gjorde även Laura Hartman, chefekonom LO, Jonathan Jayes, doktorand ekonomisk-historiska institutionen, Lunds universitet, Mats Kinnwall, chefekonom Teknikföretagen, och Caroline Söder, vd Trygghetsfonden TSL.

Caroline Söder

Fler tjänar mer än sina föräldrar – och Sverige sticker ut

Under de senaste decennierna har inkomstutvecklingen i Sverige varit bättre än i många andra länder. Här tjänar 84 respektive 86 procent av alla söner och döttrar mer än sina föräldrar.

– I Sverige lever den amerikanska drömmen, och är rentav starkare än vad den är i USA. Det säger Erik Liss, nationalekonom och Ratio-forskare, som har undersökt svensk ojämlikhet och inkomstmobilitet. Det här har betydelse för alltifrån klassresor till inflation, avtalsrörelse och reformer, fortsätter han.

Tillsammans med kollegor visar han att andelen svenskar som tjänar mer än sina föräldrar ökar, och att andelen ökar mer än i många andra länder. I USA, som Erik nämner, har man sett motsatt utveckling: Där tjänar bara hälften av alla födda på 1980-talet mer än vad deras föräldrar gjorde i samma ålder, och andelen har minskat över tid.

Erik med kollegor har undersökt inkomstmobiliteten för personer födda mellan 1972 och 1983. De visar att andelen män som tjänar mer än sina fäder har ökat från 72 till 84 procent, och andelen kvinnor som tjänar mer än sina mödrar ökat från 76 till 86 procent.

Varför har inkomstutvecklingen varit bättre i Sverige än i många andra länder? Det beror dels på tillväxt, dels på en relativt kompakt inkomstfördelning.

– Inkomstutvecklingen beror för det

första på den starka svenska reallöneutvecklingen under 1990- och 2000-talet, vilken kom barngenerationen till del. Detta ska jämföras med föräldragenerationen som upplevde stagnerade reallöneutveckling under 70- och 80-talet. Utan tillväxt blir inkomströrligheten låg eftersom ekonomin blir ett nollsummespel där rörelse uppåt för en innebär rörelse nedåt för en annan, kommenterar Erik.

Deras studie visar dock också att i ett samhälle med en kompaktare inkomstfördelning, räcker det med en relativt låg tillväxt för att fler ska tjäna mer pengar än sina föräldrar, än vad som hade varit fallet om samhället haft större ojämlikhet.

Ett barn som har högbetalda föräldrar, men som själv får ett relativt sämre betalt yrke kan ändå tjäna mer än sina föräldrar – om tillväxten är så pass hög att det lågbetalda yrket är bättre betalt när barngenerationen antror arbetsmarknaden än vad det högbetalda yrket var i föräldragenerationen. Om inkomstojämlikheten är hög krävs dock mer tillväxt för att kompensera för detta, eftersom fallet nedåt blir större när inkomstojämlikheten är hög.

Erik Liss

I slutet av 2023 lämnade Erik in sin avhandling. Den 10 januari 2024 disputerade han framgångsrikt och är numera filosofie doktor i nationalekonomi. Under hans forskarutbildning har Ratio-trion Karl Wennberg, Martin Korpi och Ali Ahmed fungerat som hans handledare.

Vad betyder resultaten politiskt?

– Både vänster och höger kan plocka hem poänger av vår studie. Å ena sidan kan Sverige ha en lägre tillväxt än länder med hög inkomstojämlikhet, såsom USA, och ändå ha en lika stor eller större andel som tjänar mer än sina föräldrar. Å andra sidan behövs en tillväxt och reallöneutveckling som tillåter ekonomin att växa.

Erik lyfter fram Sveriges erfarenheter från perioden före 1990-talsreformerna och industriavtalet – då svensk ekonomi tvärnitate:

– I det läget spelade den kompakta inkomstfördelningen ingen roll: När ekonomin står still, måste varje hopp uppåt i inkomstfördelningen samtidigt innebära ett hopp ner för någon annan.

Den svenska studien, "Absolute income mobility and the effect of parent generation inequality: An extended decomposition approach", har nyligen publicerats i den prestigefulla journalen *European Economic Review*. Bakom studien står de tre Ratio-forskarna Erik Liss, vid tillfället doktorand i nationalekonomi, Martin Korpi, ekon dr i ekonomisk historia, och Karl Wennberg, professor i företagsekonomi.

RAPPORT

Därför har det länge byggts på fel orter och i fel lägen – med konsekvenser för jobb, pendling och segregation

– Prisutvecklingen på bostäder i den starkare delen av landet har lett till oro för en prisbubbla, vilket fått många att förespråka en återgång till det reglerade och subventionerade bostadsbyggande som dominerade 1942 till 1993. En sådan återgång skulle kunna få riktigt negativa konsekvenser, både statsfinansiellt och för landets fortsatta tillväxtförutsättningar, sett till den empiri jag analyserat i den här rapporten.

Det säger Jan Jörnmark, docent i ekonomisk historia apropå rapporten "Rätt (?) bostäder på fel platser" han skrivit på uppdrag av Ratio.

I studien gör Jörnmark en genomgång av svensk bostadspolitik och dess faktiska effekter på bostadsbeståndet under åren 1942–1993. Han visar att en kombination av regleringar, produktionskvoter, missriktad regionalpolitik och ett oförutsägbart lagsystem har snedvridit byggandet i Sverige.

I stället för att bygga på platser där det finns jobbtilfällen, har det byggts där arbetsmarknaderna är svaga. Konsekvenserna märks än i dag. I fler än 150 av landets glesbygdskommuner finns överskottsproduktionen från efterkrigsdecennierna kvar. Underhålls- och rivningsbehovet för dessa bostäder är nu stort.

– Situationen förvärras av de problem som skapats av att flyktmottagandet och den så kallade sociala dumpningen som koncentrerats till just dessa struktursvaga kommuner – och anledningen till att den koncentrationen gjordes beror på att de hade ett stort utbud av tomma lägenheter, säger Jörnmark.

Ytterligare följd av att bostäder systematiskt byggdes med liten hänsyn till var arbetsmarknaderna och den verkliga efterfrågan fanns var att städer spreds ut på ett okoordinerat sätt, vilket ledde till ökade infrastrukturella kostnader och

starkt ökad pendling.

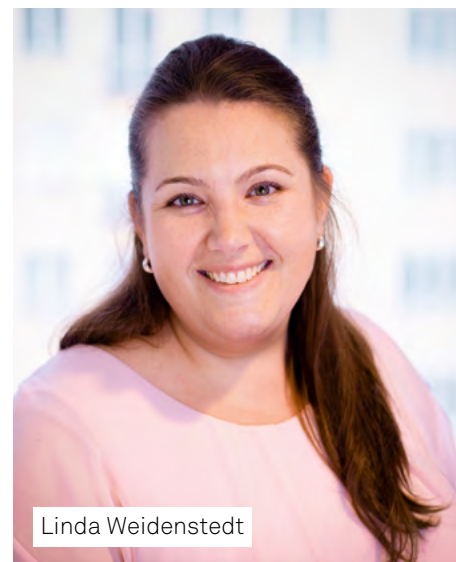
Efter kapitalmarknadens avreglering utbröt ett omfattande byggande av hyresrätter i de delar av landet där befolkningen redan minskade. Samtidigt gjorde subventionerna att incitamenten att bygga i de större städerna försvagades. Efter 1995 medförde det att 30 000–50 000 lägenheter stod tomma i glesbygden, och att staten, som stått för lånegarantierna, förlorade minst 100 miljarder kronor.

Parallellt med dessa tomma lägenheter ledde inflyttningen och den expansiva arbetsmarknaden i storstäderna och de viktigaste regionala centrumen till att prisnivåerna i de delarna av landet ökade snabbt. Särskilt gällde det de centrala delarna av städerna som underförsörjts med bostäder sedan 1942.

– Från den misslyckade bostadspolitik- en följer alltså även spår till dagsaktuella debatter om såväl stad-och-land-konflikt som inkomstskillnader, säger Jörnmark.

Jan Jörnmark

Linda Weidenstedt

Så upplever migrant-giggares sin plats och roll på svensk arbetsmarknad

Ett slags mellanläge ("liminality"). Så upplever många av de som kommer från andra länder och som gig-arbetare som matbud i Sverige sin tillvaro. De upplever vad forskarna kallar för en trefaldig tröskelexistens, nämligen livet i en ostabil övergångsperiod mellan två mer etablerade perioder. Som migrerad gig-arbetare visar sig tröskelexistensen genom övergången från en arbetsidentitet till en annan – och från en kulturell kontext till en annan; genom en arbetsplatslogik med hög mobilitet och skiftande förutsättningar; och genom en arbetsorganisation där giggarna varken är anställda eller egenföretagare.

Det visar Ratio-forskaren Linda Weidenstedt i artikeln "Betwixt and between: Triple liminality and liminal agency in the Swedish gig economy" skriven med Andrea Geissinger, Birgit Leick och Nabeel Nazeer.

Trots en begränsad autonomi i alla dessa tre områden, uppvisar många av de intervjuade "liminal agency", en kompetens att kunna använda tröskeltillståndet till ens fördel i en strävan att omvandla osäkerhet och övergång till en ny etablerad fas i ens liv.

Studien är publicerad i *Environment and Planning A: Economy and Space*.

Professor Fanny Forsberg Lundell undersöker vilken roll modersmål och läs- och skrivkunnighet spelar för hur man som utlandsfödd lär sig svenska

Fanny Forsberg Lundell är professor i franska vid Stockholms universitet. Hennes forskning handlar bland annat om andraspråksinlärning, språk och integration, med fokus på franska och spanska. Sedan hösten 2023 är hon även knuten till Ratio.

Här skriver hon en rapport om språk och etableringstid på svensk arbetsmarknad. Närmare bestämt ska Forsberg Lundell genom en forskningsöversikt undersöka hur lång tid det tar för utlandsfödda att lära sig behärska ett andraspråk beroende på läs- och skrivkunnighet och den så kallade språkliga distans man har till svenskan. Med språklig distans menas hur lingvistiskt nära ett språk ligger ett annat.

Rapporten som förväntas bli klar under våren 2024 är bland annat relevant för svensk arbetsmarknads- och integrationspolitik.

– I svensk policydebatt om integration har vi tenderat se språket som integrationens steg ett, alltså att man först ska lära sig svenska för att sedan integreras. Men om det i vissa fall kan förväntas ta, säg, tio år innan man behärskar svenskan, är det då rimligt som steg ett? Nej, då är det kanske dags att tänka om kring arbetsmarknaden och fundera på vilka jobb som fungerar för människor som är längre ifrån att behärska svenskan. Det kanske finns eller borde finnas fler jobb som kräver mindre i språkkunskaper men därför underlättar för självförsörjning och integration. Fannys forskningsöversikt blir en viktig utgångspunkt för att lära mer om detta, sade Ratios vd Lotta Stern i samband med att Forsberg Lundell rekryterades.

Fanny Forsberg Lundell

Fanny Forsberg Lundell har på samma tema under året även skrivit den populärvetenskapliga boken *Kameleonten och kosmopoliten*, utgiven på Fri tanke förlag.

Kulturell kompetens kan stärka utrikes föddas roll på arbetsmarknaden

Fokusera på kulturell kompetens för att stärka utrikes föddas ställning på arbetsmarknaden. Det är en av slutsatserna i ett bokkapitel av Ratio-forskaren och professorn Karl Wennberg och medförfattaren Aliaksei Kazlou i vilket de har analyserat skillnader i arbetsroller mellan utrikes respektive inrikes födda som arbetar i samma sektorer.

De finner att utrikes födda tenderar att ha rutinjobb som kräver avancerade tekniska färdigheter, medan infödda svenskar oftare återfinns i icke-rutinmässiga jobb som kräver mellanmännsliga

färdigheter. Mönstret är särskilt tydligt inom hotell- och restaurang, medan uppdelningen inom bygg- och detaljhandeln är jämnare.

Dessa mönster understryker vikten av att fokusera på språk- och mellanmännsliga färdigheter i utbildningsinsatser för utrikes födda, utöver formell utbildning. Det är en av slutsatserna i kapitlet som ingår i den multidisciplinära boken *Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges* utgiven på Palgrave Macmillan.

Sophia Metelius

Mia Bernhardsen

Rapporten presenterades under ett öppet seminarium där bland andra Sophia Metelius, statssekreterare hos arbetsmarknads- och integrationsministern (L), och Mia Bernhardsen, chef för avdelningen för näringslivets kompetensförsörjning, Svenskt Näringsliv, deltog.

RAPPORT:

Jobbmatchningen för utlandsfödda innefattar även sociala faktorer

Utrikes födda akademiker som gör arbetsnära praktik får ofta en anställning efter avslutad praktikperiod – och praktikplatserna är nöjda och positivt inställda till att ta emot praktikanter även i framtiden.

Det visar rapporten och intervjustudien "Att korta vägen till arbetsmarknaden" skriven av Lotta Stern, professor och vd, och Susanna Allstrin, forskningsassistent.

Här framkommer att kvaliteten på praktikanternas utbildning är av mindre vikt än vad man tidigare trott. Viktigare är praktikantens sociala förmågor – såsom initiativförmåga och anpassningsbarhet – liksom tillräckliga språkförmåga och kulturella kompetens.

Det finns en rad sociala och kulturella koder på arbetsplatser som praktikanter behöver lära sig – och ofta lär sig – för att få jobb.

– Det betyder att matchningen av praktik kan förbättras genom bland annat

förtydliganden av de informella normer som råder inom svensk arbetsplatskultur. Exempelvis att svenska chefers instruktioner sällan är peka-med-hela-handen, utan oftare är inlindade i frågor, säger Lotta Stern.

I studien har de pratat med 24 organisationer som tagit emot en eller flera utlandsfödda akademiker på praktik via den förberedande arbetsmarknadsutbildningen Korta vägen.

Studien framhäver även organisatoriska och institutionella faktorer som bör beaktas vid matchning av praktik. Viktiga aspekter inkluderar förankring av praktikmottagandet bland medarbetare, frivilligt handledarskap, och tydlighet gentemot praktikanter om förutsättningarna för anställning och arbetsuppgifter. Matchningen verkar gå bättre på praktikplatser med mångfald där man är van att öppet och tydligt diskutera skillnader och förväntningar.

Tips till företagare som vill integrera och ta emot praktikanter

Apropå denna rapport skriver Lotta Stern debattartikeln "Småföretagarna behövs för integration på arbetsmarknaden" i Esbri. Här ger hon några tips till företag som är intresserade av att ta emot praktikanter.

Ett av tipsen? Fundera på och formulera vilka krav du har på social förmåga. Handlar det om initiativtagande och anpassningsbarhet eller annat?

Publikationer inom Arbetsmarknad

Ahmed, A., & Hammarstedt, M. (2023). Labour market discrimination: Ethnicity and race. In Eriksson, T. (eds.). *Elgar Encyclopedia of Labour Studies*. Edward Elgar Publishing.

Ahmed, A., & Hammarstedt, M. (2023). Labour market discrimination: method and measurement. In Eriksson, T. (eds.). *Elgar Encyclopedia of Labour Studies*. Edward Elgar Publishing.

Ahmed, A., Lundahl, M., & Wadensjö, E. (2023). Ethnic discrimination during the Covid-19 pandemic. In Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (eds.). *Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socioeconomic opportunities and challenges*. Palgrave Macmillan.

Blix, M. (2023). Ofullbordad: Om EU:s inre marknad för tjänster och Europas produktivhetsproblem. Stockholm: Ratio.

Blix, M. (2023). Wither on the vine? The unfulfilled EU Single Market for services. *Almega*.

Cropley, M., Weidenstedt, L., Leick, B., & Sütterlin, S. (2023). Working from home during lockdown: The association between rest breaks and well-being. *Ergonomics*, 66(4), 443-453.

Engberg, E., Görg, H., Lodefalk, M., Javed, F., Långkvist, M., Monteiro, N., Kyvik Nordås, H., Pulito, G., Schroeder, S., & Tang, A. (2023). AI Unboxed and Jobs: A Novel Measure and Firm-Level Evidence from Three Countries. *Ratio Working Paper No. 370*.

Engberg, E., Koch, M., Lodefalk, M., & Schroeder, S. (2023). Artificial Intelligence Tasks Skills and Wages: Worker-Level Evidence from Germany. *Ratio Working Paper No. 371*.

Forsberg Lundell, F. (2023). Kameleonter och kosmopoliter. *Fri Tanke*.

Grafström, J. (2023). Vem vill jobba hemifrån? En demografisk undersökning av inställningar till distansarbete. Stockholm: Ratio.

Grafström, J. (2023). Who Wants to Work from Home? A Demographic Study of Attitudes Towards Remote Work. Stockholm: Ratio.

Halvarsson, D., Lark, O., Tingvall, P. G., Vahter, P., & Videnord, J. (2023). Do gender norms travel within corporations? The impact of foreign subsidiaries on the home country's gender wage gap. *Applied Economics Letters*, 1-5.

Hellerstedt, K., Uman, T., & Wennberg, K. (2023). Fooled by diversity? When diversity initiatives exacerbate rather than mitigate inequality. *Academy of Management Perspectives*.

Industrins Ekonomiska råd. (2023). Klimatomställning på lika villkor – vägval för Sverige och svensk industri. *Industrirådet*.

Jordahl, H., Blix, M., Moberg, L., & Persson, L. (2023). Time tracking in home care: Perceptions and reality. *Örebro University, School of Business Working Papers*.

Jörnmark, J. (2023). Rätt (?) bostäder på fel platser. Stockholm: Ratio.

Kazlou, A., & Wennberg, K. (2023). Skill requirements and employment of immigrants in Swedish hospitality. In Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (eds.). *Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges*. Palgrave Macmillan.

Korpi, M., & Halvarsson, D. (2023). City Size, Employer Concentration, and Wage Income Inequality. *Ratio Working Paper 363*.

Larsson, J. P., & Eklund, J. E. (2023). Det nya utanförskapet: Självförsörjningens utveckling och välfärdsstatens framtid. *Ekerlids*.

Martin Korpi

Hur påverkar företagskoncentration på en plats löneskillnader? Det undersöker Ratios Martin Korpi och Daniel Halvarsson i studien "City Size, Employer Concentration, and Wage Income Inequality". Deras resultat visar bland annat att minskad arbetsgivarkoncentration i större städer är sammankopplad med ökad lönejämlikhet.

Ali Ahmed

I antologin *Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges* utgiven av Palgrave Macmillan bidrar flera Ratioforskare, däribland Ali Ahmed med kapitel om hur den etniska diskrimineringen ökade under pandemin.

Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (2023). Migration and Integration in a Post-pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges. Palgrave Macmillan.

Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (2023). Migration, integration, and the pandemic. In Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (eds.). Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socio-economic Opportunities and Challenges. Palgrave Macmillan.

Liss, E., Korpi, M., & Wennberg, K. (2023). Absolute income mobility and the effect of parent generation inequality: An extended decomposition approach. *European Economic Review*, 152, 104359.

Sinclair, S., Granberg, M., & Nilsson, T. (2023). Love thy (Ukrainian) neighbour: Willingness to help refugees depends on their origin and is mediated by perceptions of similarity and threat. *British Journal of Social Psychology*.

Stern, C. (2023). Wage setting as a discovery process. Why local is superior to central even if one is skeptical towards performance-based pay. *Human Resource Development International*, 26(1), 102–110.

Stern, L., Allstrin, S. (2023). Att korta vägen till arbetsmarknaden: Praktikplatsers erfarenhet av att ta emot utrikes födda akademiker från Korta vägen. Stockholm: Ratio.

Weidenstedt, L., Geissinger, A., Leick, B., & Nazeer, N. (2023). Betwixt and between: Triple liminality and liminal agency in the Swedish gig economy. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 0(0).

Wu, Z., Naldi, L., Wennberg, K., & Uman, T. (2023). Learning from Their Daughters: Family Exposure to Gender Disparity and Female Representation in Male-Led Ventures. *Management Science*.

Åstebro, T., Ejermo, O. and Toivanen, O. (2023), "Death and Turmoil in the R&D team" CEPR Discussion paper no. 18578.

Öberg, C. (2023). Kvinnor i företagsstyrelser – ökar forskningen ojämställdheten? *Organisation & Samhälle*.

Om EU:s inre marknad för tjänster och Europas produktivhetsproblem

Handelshindren för varor har rivits ned i EU, men inom tjänstesektorn lägger undantag och krångel en död hand över utvecklingen. Regleringar, olika i olika medlemsländer, omger 5 700 yrken från blomsterhandlare till arkitekter. Mindre byråkrati skulle ge bättre konkurrenskraft och högre sysselsättning. Det skrev nationalekonomen Mårten Blix på DN debatt i samband med att hans rapport "Ofullbordad: Om EU:s inre marknad för tjänster och Europas produktivhetsproblem" publicerades.

I rapporten, som är en svensk översättning av en rapport Blix skrev på engelska åt Almega, sammanfattar han de ekonomiska värden som gått förlorade och de hinder som hämmar tjänstehandeln i EU. Det är en abstrakt regelbörda, men konsekvenserna är stora för hela samhällsekonomin. Exempelvis utgör regler kring professionella tjänster en prislapp som motsvarar drygt 700 000 uteblivna jobb i EU.

Mårten Blix

Konkurrenskraft i siffror

11

Artiklar med peer review

7

Working paper eller konferenspaper

14

Externa föreläsningar

5

Rapporter och bokkapitel

6

Öppna seminarier eller evenemang

Forskningsområde:

Konkurrenskraft

Utvecklingen av näringslivet och utvecklingskraften hos företag är nyckelfrågor för framtiden. Inte minst för att klara digitalisering, grön omställning och välfärdsutmaningar behövs den innovationskraft och det experimenterande som ett dynamiskt näringsliv bidrar med. Ratio har sedan sitt grundande forskat kring företagandets villkor och företagsdynamik. Sedan hösten 2021 benämner vi detta specifika forskningsområde kort och gott för forskning om konkurrenskraft. Det är ett av Ratios forskningsområden jämte arbetsmarknad och klimat & miljö. Korsbefruktning är viktig inom samtliga områden.

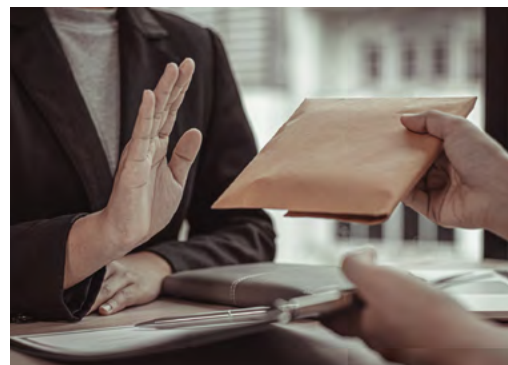
Inom området konkurrenskraft bedrivs forskning om bland annat AI, digitalisering, entreprenörskap, företagsdynamik, handel, tjänstefiering och struktur-omvandling.

Svensk lokal korruption minskar antalet nya företag

Sverige rankas som ett av världens minst korrupta länder – men lokal korruption påverkar viljan att starta nya företag negativt. Detta framgår av artikeln ”Does local government corruption inhibit entrepreneurship?”, författad av bland andra Ratios Karl Wennberg. I studien utforskas ett ofta förbiset ämne inom entreprenörskapsforskning, nämligen effekten av korruption på lokal nivå.

Det är en vedertagen uppfattning att korruption avskräcker människor från att starta nya företag. Men en handfull studier har pekat på att korruption under vissa omständigheter faktiskt kan öka entreprenörskapet, särskilt i miljöer med omfattande reglering och stel byråkrati. Wennbergs artikel borrar djupare i denna motsägelse genom att undersöka kommunerna i Sverige, ett land känt för sin låga korruptionsnivå och effektiva, om än ofta stelbenta, byråkrati.

Genom en kombination av enkätdata och affärsregisterdata, fann forskarna att korruption

tion även i den svenska miljön medför färre nya företag. Överraskande nog visar det sig samtidigt att en mindre andel entreprenörer väljer att flytta från sina relativt korruptionsfria hemkommuner för att etablera sina start-up-företag i kommuner med högre korruptionsnivåer. Bakgrunden till detta förefaller dock oklar. Som det brukar heta: mer forskning krävs.

Studiens slutsats är att det även i världens mindre korrupta länder är viktigt att arbeta aktivt med bekämpning av korruption och dylika oegentligheter, särskilt på den lokala nivån. Det är inte bara en fråga demokrati, jämlikhet och rättvisa, utan också om nyföretagande, entreprenörskap och tillväxt.

Krönika

2023 – året då AI blev vardag

I flera år har såväl forskare som företagare diskuterat digitaliseringsens effekter. Är AI ett hot eller en möjlighet – eller bara en realitet vi måste förhålla oss till? Frågorna har gäckat och ibland skrämt såväl beslutsfattare inom politik och näringsliv.

Det finns en lång tradition på Ratio av att forska om innovationers betydelse för samhällsekonomin och för industriell omvandling. Historiska studier av exempelvis den tekniska och politiska transformationen av telekom och aktiehandel har varvats med mer samtida skärskådning av 3D-printing och gig-ekonomins effekter på arbetsmarknaden.

Ratio's forskning på området har påvisat behovet av institutionella entreprenörer, det vill säga företag som proaktivt använder den nya tekniken för att förändra normer och regleringar. Behovet av kompetensförnyelse, såväl i samhället som i det enskilda bolaget, har också lyfts fram i flera forskningsprojekt på Ratio.

2023 var året då AI slog igenom. Med ChatGPT kunde vi gemensamt hjälpa över hur kunskapsinhämtning, referens-

hantering och sammanställning av material automatiserades. Det som tidigare krävde en dags arbete kunde plötsligt göras med en knapptryckning.

Nyfikenhet på tekniken har kombinerats med smått skräckblandade reaktioner. På universiteten har vissa examinationsformer blivit helt omöjliga då det inte går att säkerställa längre att studenter själva har visat sin kunskap. Samtidigt har forskningen blivit mer produktiv än tidigare, något vi på Ratio gläds åt och drar nytta av.

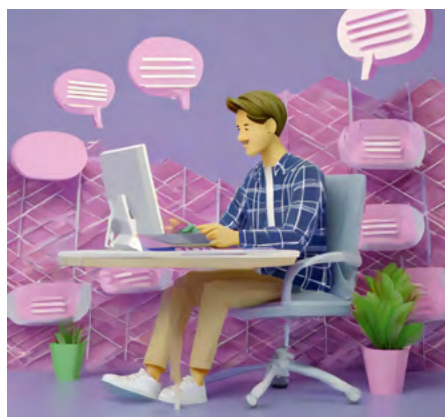
Med utgångspunkt i antagandet att innovation och entreprenörskap är centralt för att skörda frukten av teknologiska landvinningar kommer Ratio att stå väl rustade för att studera AI:s effekter på samhället framöver.

Christian Sandström

Christian Sandström är biträdande professor vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping, och forskare på Ratio. På Ratio är han ansvarig för forskningen om konkurrenskraft samt för programmet Ratios unga forskare.

” På universiteten har vissa examinationsformer blivit helt omöjliga då det inte går att säkerställa längre att studenter själva har visat sin kunskap.

AI-genererad bild utifrån beskrivningen "College student engaged in a conversation with ChatGPT, portray the student sitting comfortably in front of a computer immersed in the online interaction. Consider facial expressions, body language, and surroundings to convey a sense of curiosity, engagement, and technological fluency. Show ChatGPT's presence on the computer screen with text bubbles". För dessa två bilder har samma beskrivning använts, vilket har resulterat i helt olika resultat.

Fika – mer än bara en kopp kaffe

I en värld som tampas med allvarliga problem, vänder sig en grupp svenska forskare mot något som för många utgör ett mer positivt inslag i såväl vardag som arbete – fikakulturen. I projektet ingår Christina Öberg, professor i företagsekonomi vid Karlstads universitet och Ratio, och hennes Karlstad-baserade professors-kollega Mia Larsson. De samarbetar också med Henrik Scander, lektor i culinary arts vid Örebro universitet/Grythyttan. Målet är att kartlägga och analysera fikakulturens betydelse för marknadsföring och företagskultur, exempelvis i form av destinationsmarknadsföring och i exporten av svenska produkter och kultur.

Ett exempel på fikakulturens betydelse är hur Löfbergs säljer sitt kaffe under namnet "Fika" i Storbritannien, vilket inte bara är en produktförsäljning, utan också export av svensk kultur. Ytterligare ett mer generellt exempel är hur konceptet

fika spridits globalt, med caféer över hela världen som använder begreppet.

För tillfället arbetar teamet mest med att skapa synlighet för projektet genom sociala medier och deltagande i konferenser. Under året har tre olika konferenspapper – forskningsartiklar i tidigt stadium – presenterats. Deras hopp är att, i denna "eländiga värld", med sin forskning om fika kunna erbjuda lite positivitet och ny insikt i en älskad svensk tradition.

– Vi vill förstå vad fika är, hur det används och hur det påverkar vår syn på arbetsmiljö, organisationer och Sverige som helhet, säger professor Christina Öberg.

Projektet har ett unikt samarbete med några kända namn inom svensk fika och gastronomi – bland andra Löfbergs, Loka Brunn, Arla, Café Nordpolen, och Grand Hotell Alingsås.

Från sommarassistent till publicerad innovationsforskare

En sommar på Ratio har potentialen att få unga akademiska talanger att blomstra. På det är Maral Batbaatar ett lysande exempel. Maral är 19 år gammal och har precis påbörjat sina masterstudier på Handelshögskolan i Stockholm. Men trots sin korta gångna akademiska karriär, har hon redan fått sin första vetenskapliga artikel accepterad.

Under sex veckor som sommarassistent på Ratio under 2023 genomförde hon det arbete som senare skulle mynna ut i artikeln "How Fares the Entrepreneurial State? Empirical Evidence of Mission-led Innovation Projects around the Globe", som blivit accepterad för publicering under 2024 i *Foundations and Trends in Entrepreneurship*. Artikeln har hon författat tillsammans med Ratio-kollegorna Christian Sandström, Johan

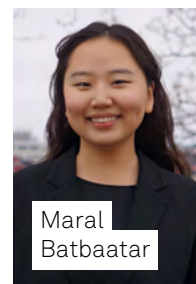
P. Larsson och Karl Wennberg, där den senare också fungerar som handledare. En tidig version av artikeln publicerades under hösten i Ratios Working paper-serie.

Studien analyserar 49 globala fallstudier av missionsorienterad innovationspolitik och finner att de flesta påstådda missioner i själva verket inte möter OECD:s kriterier för vad som ska betecknas som en mission, det vill säga "mätbara ambitiösa och tidsbundna mål som har potential att bli betydande verktyg för viktiga samhällsförändringar". Författarna visar hur missionerna ofta saknar både mätbara utvärderingskriterier och en borte tidsgräns.

Studien pekar på att missioner med något smalare teknologisk eller jordbruksorienterad inriktning projekt ofta är mer framgångsrika, medan uppdrag

med bredare anslag och sociala eller ekologiska målsättningar generellt lyckas sämre. Breda uppdrag och många inblandade aktörer tenderar visserligen göra det enklare att få till bred uppslutning bakom, och erhålla finansiering för, projekt. Paradoxalt nog verkar det dock också vara just det som gör att missionerna inte lyckas med sin målsättning.

Ytterligare en version av artikeln kommer att publiceras som kapitel i boken, *Moonshots and the New Industrial Policy*, som släpps tidigt under 2024, och kommer i samband med det även ut som rapport på svenska.

Publikationer inom Konkurrenskraft

- Agarwal, N., Chan, J. M. L., Lodefalk, M., Tang, A., Tano, S., & Wang, Z. (2023).** Mitigating information frictions in trade: Evidence from export credit guarantees. *Journal of International Economics*, 103831.
- Batbaatar, M., Larsson, J. P., Sandström, C., & Wennberg, K. (2023).** The State of the Entrepreneurial State: Empirical Evidence of Mission-Led Innovation Projects around the Globe. *Ratio Working Paper No. 368*.
- Batjargal, B., Jack, S., Mickiewicz, T., Stam, E., Stam, W., & Wennberg, K. (2023).** Crises, COVID-19, and entrepreneurship. *Entrepreneurship theory and practice*, 47(3), 651-661.
- Björklund, M., von Malmborg, F., & Nordensvärd, J. (2023).** Lessons learnt from 20+ years of research on multilevel governance of energy-efficient and zero-carbon buildings in the European Union. *Energy Efficiency*, 16(8), 98.
- Björnemalm, R., & Sandström, C. (2023).** A Public Choice Perspective on Mission-Oriented Innovation Policies and the Behavior of Government Agencies. *Ratio Working Paper No. 366*.
- Björnemalm, R., & Sandström, C. (2023).** Interest groups and the failure of transformative innovation policy: Insights from the ethanol car bubble in Sweden 2003-2013. *Ratio Working Paper No. 362*.
- Degbey, W. Y., Pelto, E., Öberg, C., & Carmeli, A. (2023).** Customers driving a firm's responsible innovation response for grand challenges: A co-active issue-selling perspective. *Journal of Product Innovation Management*.
- Ejermo, O., & Sofer, Y. (2023).** Vetenskaplig produktion och högskolors övergång till universitet: Bakgrund, utveckling och analys av publikationsdata. SNS förlag.
- Geissinger, A., Laurell, C., Öberg, C., & Sandström, C. (2023).** Social media analytics for innovation management research: A systematic literature review and future research agenda. *Technovation*, 123, 102712.
- Henrekson, M., & Sandström, C. (2023).** Learning from Overrated Mission-Oriented Innovation Policies: Seven Takeaways. *IFN Working Paper*.
- Karlson, N., Åkesson, N., & Grafström, J. (2023).** Rättssäkerhet, tjänstemannaaktivism och skogsnäringsens utveckling. *Ratio*.
- Kärnä, A., Karlsson, J., Engberg, E., & Svensson, P. (2023).** Political failure: a missing piece in innovation policy analysis. *Economics of Innovation and New Technology*, 32(7), 1037-1068.
- Lodefalk, M., & Andersson, F. W. (2023).** Business angels and firm performance: First evidence from population data. *PLoS ONE*, 18(3).
- Persson, R., Demir, E., Arora-Jonsson, S., & Wennberg, K. (2023).** Undersökning om kostnadsökningarna i skolan. Center for Educational Leadership & Excellence, Stockholm School of Economics.
- Ragén, A., Leite, E., Linton, G., & Öberg, C. (2023).** The ecosystem for academic innovations and commercial activities – tensions, conflicts and contradictions. Presented at the IMP 2023 Conference in Manchester, UK.
- Sandström, C. (2023)** Gröna Bubblor – om etanolhaverier, kraschade vindkraftverk och bananer i Sveg. Timbro förlag.
- Sandström, C. (2023).** Det "gröna" stålet i Norr-land – ett nytt Stålvverk 80? *Ekonomisk debatt*, 51(1).
- Sandström, C. (2023).** EU:s gröna giv ger gröna bubblor. Timbro.
- Sandström, C. (2023).** From green deals to green bubbles: time to question Brussels as an entrepreneurial state. *Future Europe Journal*, 8.
- Sandström, C. (2023).** Hur använder myndigheter utvärderingar?: En studie av årsredovisningar från Vinnova, Energi-myndigheten och Tillväxtverket. *Entreprenörskapsforum*.
- Sandström, C., & Alm, C. (2023).** Why Green deals may fail – evidence from biogas, bio-ethanol and "fossil free" steel. *Ratio Working Paper No. 365*.
- Sandström, C., Björnemalm, R. (2023).** Gröna bubblor skapas av politiska systemfel, slutreplik. *Ekonomisk Debatt*, 51(1).
- Sofer, Y., & Ejermo, O. (2023).** Drifting on the Academic Highway: Experimental Evidence from a Transition to University. *Academy of Management Annual Meeting Proceedings*.
- Von Malmborg, F., Björklund, M., & Nordensvärd, J. (2023).** Framing the benefits of European Union policy expansion on energy efficiency of buildings: A Swiss knife or a Trojan horse. *European Policy Analysis*.
- Wittberg, E., Erlingsson, G.Ó., & Wennberg, K. (2023).** Does local government corruption inhibit entrepreneurship? *Small Business Economics*, 1-32.
- Öberg, C. (2023).** Disruption and the ecosystem: The changing roles of ecosystem stakeholders in the course of disruption. *Technological Forecasting and Social Change*, 194, 122679.
- Öberg, C. (2023).** Towards a typology of sharing economy business model transformation. *Technovation*, 123, 102722.
- Öberg, C., & Gustafsson, A. (2023).** Making sense of disruption Individuals as stakeholders in B2B marketing: Sensemaking and action in context. *Routledge*.

Magnus Lodefalk

I Sverige investerar affärsänglar ofta i företag som redan presterar över snittet. Det är ett av resultaten som Magnus Lodefalk når tillsammans med Fredrik W Andersson i artikeln "Business angels and firm performance: First evidence from population data" publicerad i journalen PLoS ONE.

Martin Björklund

Inom EU har det under flera års tid tagits politiska initiativ kring energieffektiva och byggnader utan koldioxidutsläpp (*zero-carbon buildings*). Med kollegor undersöker doktoranden Martin Björklund på detta tema. I artikeln "Lessons learnt from 20+ years of research on multilevel governance of energy-efficient and zero-carbon buildings in the European Union" konstaterar de bland annat att de flesta politikinstrument fokuserar på nya byggnader, vilket är problematiskt då renovering av befintliga byggnader utgör den största utmaningen för övergången mot energieffektivitet och nollkoldioxidutsläpp.

NÄR BYRÅKRATIN BLIR POLITISK:

Ett projekt om tjänstemannaaktivism i de gröna näringarna

Tjänstemannaaktivism diskuteras allt mer. I rapporten "Rätts-säkerhet, tjänstemannaaktivism och skogsnäringens utveckling" utforskar Nils Karlsson, Jonas Grafström och forskningsassistenten Nelly Åkesson ämnet och dess betydelse för näringsliv, demokrati och rättssäkerhet.

Rapporten är en litteraturoversikt inriktad mot skogsnäringen och den första i ett större projekt om tjänstemannaaktivism. Forskningsprojektet har finansiering av Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien, KSLA.

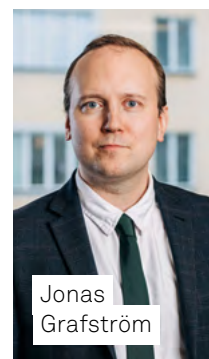
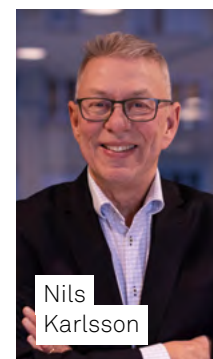
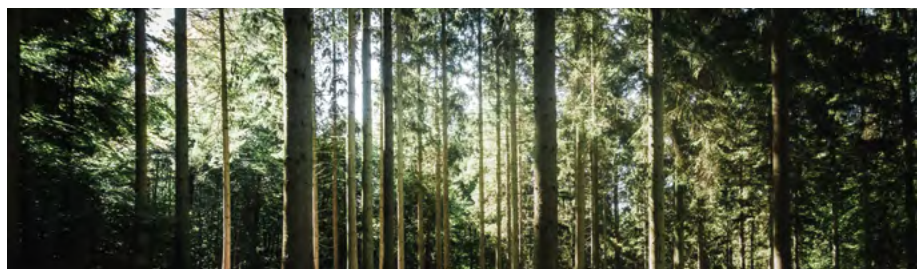
Kortfattat innebär tjänstemannaaktivism att enskilda tjänstemän eller myndigheter driver en egen politisk agenda. Förutom att det minskar möjligheterna till demokratiskt ansvarsutkrävande, leder tjänstemannaaktivismen också till ökad rättsosäkerhet vilket drabbar investeringsklimatet och förmågan att fatta andra långsiktiga beslut.

Rapporten presenterar en teoretisk modell och pekar på mekanismerna bakom tjänstemannaaktivism och hur den underminerar äganderätten och rättssäkerhet. Ett nyckelkoncept i modellen är det handlingsutrymme som framträder i situationer där lagar och regler är vaga eller mångtydiga, vilket lämnar utrymme för subjektiva tolkningar.

Modellen betonar att handlingsutrymmet inte bara är en funktion av juridisk tvetydighet, utan också: 1) de myndighetsresurser eller det myndighetsinflytande en tjänsteman kan utöva, 2) tjänstemannens personliga handlingsfrihet och ansvarsutkrävande,

samt 3) tjänstemannens egna intressen och viljan att använda detta utrymme. Särskilt i komplexa scenarier, där flera myndigheter är inblandade, kan detta handlingsutrymme utnyttjas av tjänstemän som drivs av egna agendor eller ideologier. I fallet med skogsbruk är dessutom EU-lagstiftning relativt omfattande, vilket förstärker komplexiteten och därmed riskerna för ökad aktivism från tjänstemannahåll.

En viktig insikt från rapporten är bristen på systematisk empirisk forskning kring tjänstemannaaktivism. Framtida studier inom projektet kommer att utforska tjänstemannaaktivism genom enkäter och intervjuer med företag och andra intressenter.

Jonas
GrafströmNils
Karlsson

ETT PAPPERS VÄG:

Comvik vs Televerket – från svensk icke-systematiserad näringslivs-historia till internationell toppjournal

2013

Forskarna

Christian Sandström, Ratio
Mirko Ernkvist, Ratio
Erik Lakomaa,
Handelshögskolan

Skissar på ett projekt för att sätta Comviks strid mot det svenska Televerket under 1980-talet i nytt teoretiskt ljus. Flera ansökningar skickas snart därpå till ett antal olika potentiella finansörer.

Alla med stort intresse för disruptiva affärsmodeller

Vill ni finansiera?

Ja! Ja! Ja!

2014

Idén gillas av flera. Projektet beviljas medel från så många som *tre* olika anslagsgivare: de två Wallenberg-stiftelserna, Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse samt Peter Wallenbergs stiftelse för ekonomi och teknik, och Konkurrensverket.

2015-2016

Toni Valjus, då forskningsassistent vid Ratio, i dag proffs-arkivarie vid Högsta förvaltningsdomstolen, inleder ett omfattande arbete med att digitalisera och systematisera stora mängder arkivmaterial.

Det handlar om:

- Intern dokument från Televerket och Comvik
- Intervjutranskriptioner
- Regeringsdokument
- Tidningsartiklar

Inte kunde Valjus där och då, grävades i arkivens mörker, ana att han skulle lägga grunden till vad som skulle bli en artikel i en riktigt fin ekonomisk-historisk journal.

VÅR 2017

Klas Eriksson, i dag fil. dr. i ekonomisk historia vid Handelshögskolan och affilierad forskare vid Ratio, blev insydd i projektet under ett internship vid Handelshögskolan.

Klas uppgift: börja gå igenom och analysera det nu digitaliserade arkivmaterialet. Arkivmaterialet ger möjlighet att analysera de strategiska besluten, interna överväganden och externa påverkan som formade dynamiken mellan de två företagen och deras relation till den svenska staten och allmänheten under 1980-talet.

Rasmus Nykvist

De fortsätter slipa på och förbättra artikeln. Så sakteliga börjar artikeln nå en kvalitetsnivå värdig en aktningsvärd journal.

De skickar artikeln till flera olika journaler, men möts av upprepade avslag.

VÅR
2022

Gänget får nys om ett specialnummer i välrenommerade tidskriften *Business History*. Tidskriften är rankad som ABS: 4¹, den högsta rankingen i detta kvalitetsssystem för journaler.

HÖST
2022

Artikeln skickas till *Business History*.

NU ÄR DET NERVÖST!

2018-2021

Forskargänget fortsätter med en ambitiös presentationsturné.

BUSINESS
HISTORY

Men helt nöjda är de inte, inte än.

Ämnet för numret?
Paradoxes and Business History – som hittat!

HÖST
2023

Två review-processer senare kommer äntligen det positiva beskedet. Artikeln har nu blivit accepterad för publicering, *troligen någon gång under 2024*. 10 års arbete har nu äntligen burit frukt.

POSITIVT
BESKED

VÅR
2023

Relativt snabbt för den här typen av processer (några månader...) senare får de besked. Och inte vilket besked som helst, utan ett positivt sådant! *Business History*-redaktionen är klart intresserade av Ratio- och Handelshögskoleforskarnas alster.

I den färdiga versionen av artikeln pekar forskarna ut Televerket och dess fall som en omvänd Ikaros-paradox, ett teoretiskt begrepp som beskriver hur företag med stora resurser och starka positioner kan misslyckas genom att vara försiktiga eller oförmögna att anpassa sig till nya förhållanden. Konceptet understryker vikten av innovation och flexibilitet, även för etablerade aktörer i en föränderlig miljö.

"Det här pappret illustrerar någonstans hur otroligt mycket längre tid det tar att publicera i journaler av hög kvalitet. I mångt och mycket handlar det om att bida sin tid och vänta på rätt tillfälle ska dyka upp och att vara öppen för att hitta nya vägar att arbeta med det material man har."

- Christian Sandström

HÖST
2021

En tidig version av den slutgiltiga artikeln (ett så kallat *working paper*) publiceras. Det presenteras på Mont Pelerin Societys konferens i Stockholm.

¹ABS-systemet är en rankingguide som bedömer kvaliteten på akademiska journaler inom affärs- och managementområdet, rankar journaler på en skala från 1 till 4, där högre siffror indikerar högre kvalitet baserat på inverkan, rykte och peer review-processens strikthet. Den används för att vägleda akademisk bedömning och forskningsresursfördelning.

Forskningsområde:

Klimat & miljö

Klimat- och miljöfrågorna är många och berör alltifrån personliga normer till internationella överenskommelser. Det märks också i Ratios forskning som tar sig an frågorna med olika fokus och angreppssätt. I klimat- och miljöfrågorna har näringslivet en avgörande betydelse för att åstadkomma innovation och positiv utveckling och därigenom vara en drivande kraft i gröna omställningen. Sedan 2021 är klimat och miljö ett av Ratios tre forskningsområden, jämte arbetsmarknad och konkurrenskraft.

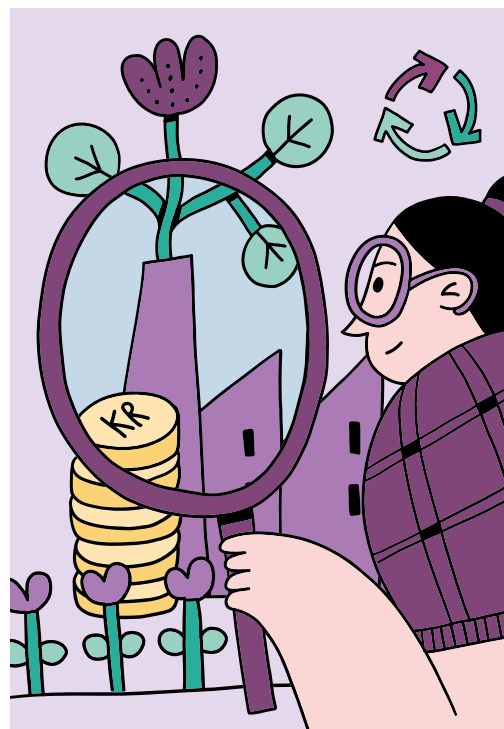
Inom området klimat och miljö bedrivs forskning om bland annat energi, cirkulär ekonomi och teknikutveckling, men även kring marknadens, normers och politikens betydelse för en god utveckling.

Grafström och Weidenstedt studerar barriärer för en cirkulär svensk industri

Under 2023 beviljades Jonas Grafström och Linda Weidenstedt tillsammans med Gregory A Poelzer, fil dr. i statsvetenskap vid Luleå Tekniska universitet, forskningsmedel från Formas för att i tre år studera vilka hinder som finns för en cirkulär svensk industri.

Trots omfattande arbete på statlig och lokal nivå, liksom inom näringslivet, och trots stora förväntade ekonomiska och miljömässiga vinster, dröjer implementeringen. Varför övergången dröjer studerar forskarna i projektet "Barriärer för en cirkulär svensk industri." Projektet syftar till att peka på vilka barriärer som behöver rivas för att påskynda etableringen och vilka internationella lärdomar som kan vara relevanta för utvecklingen av cirkulär ekonomi i Sverige.

Forskningen är tvärvetenskaplig och förenar nationalekonomiska, sociologiska och statsvetenskapliga perspektiv. Metodologiskt använder sig forskarna av både fallstudier av företag inom Innovations och Kemiindustri, gruv-, metall- och bergmaterialindustrin i Sverige där intervjuer med nyckelpersoner samt av dokumentanalys genomförs.

Krönika

Nytt index undersöker vilka länder som kan dra nytta av den gröna omställningen

Efter två dagar och 300 powerpointbilder med grafer fanns en hel del att tänka på. Självt började jag fundera på om det kunde finnas något smart sätt att mäta vilka länder som kan dra nytta av den gröna omställningen. Och där föddes idén om verktyget "Green Industrial Location Attractiveness Index" (GILAI). En artikel på detta tema är nu under granskning hos en vetenskaplig journal.

De två dagarna var en konferens som Ratio arrangerade under sensvåren för medlemmarna i *Economic Think Tank Exchange* (ETTE). Här diskuterades om Europa kommer återindustrialiseras eller avindustrialiseras i ljuset av att dels diktaturerna gör världshandeln mindre säker, dels att pandemin visade skörheten i globala transportkedjor. Och jag funderade på energi, grön omställning och på länders förutsättningar att hantera detta.

De två senaste åren har präglats av höga elpriser på den europeiska marknaden. Samtidigt har en våg av grön nyindustrialisering rullat in. Om det någonsin var en avindustrialisering i Europa kan diskuteras, men nu kan åtminstone konstateras att en eventuell sådan åt-

minstone är bruten.

I mitt GILAI-index konstruerar jag scenarier. Detta ger värdefulla insikter i de faktorer som påverkar Europas återindustrialiseringsprocess. Elpriser, energiintensitet och förnybar energi förväntas spela betydande roller för att bestämma attraktiviteten hos platser för gröna industriella etableringar.

Att förutsäga de exakta resultaten och effekterna av elpriser på det industriella landskapet är komplext och beroende av många sammanflätade faktorer. Poängen med indexet är inte heller absolut precision, utan indikation. Europa utvecklas kontinuerligt till följd av landspecifika beslut, marknadens dynamik, energipolitik, teknologiska framsteg och globala ekonomiska förhållanden.

Jonas Grafström

Jonas Grafström är fil dr. i national-ekonomi, miljöekonom och vice vd på Ratio. På Ratio är han ansvarig för forskningsområdet klimat & miljö.

I en tid då Europas industriella framtid omstöps, med svängande elpriser och en övergång till gröna energiformer, blir GILAI-indexet ett kraftfullt verktyg för att guida beslutsfattare och investerare mot en mer hållbar och konkurrenskraftig framtid. Att utveckla verktyg för att förstå och förbättra företagandets villkor är ett av Ratios uppdrag och indexet get förhoppningsvis Sverige hjälp i att bli vinnare i den gröna omställningen.

Så vem finns då i indextoppen? Finland och Sverige. I tabellen nedan ser man topp fem.

Europas fem mest attraktiva länder för gröna investeringar

	Elpriser, icke-hushåll	Ekonomins energiintensitet	Ny vindkraft, 2022 (MW)	Procentuell förändring elpris	Andel förnybar energi, 2021	Total
 Finland	27	12	25	17	26	107
 Sverige	21	20	26	13	27	107
 Frankrike	25	21	24	22	14	106
 Tyskland	15	23	27	25	13	103
 Österrike	18	22	19	18	23	100

Tabellens siffror är poäng baserade på indexets rakning av EU:s 27 länder. Högre poäng är bättre betyg, där högsta poäng är 27 och lägsta poäng är 1.

KRISTINA NYSTRÖM FORSKAR OM NYSTARTER AV NEDLAGDA INDUSTRIOMRÅDEN

Från nedläggning till framtidshopp

Vad betyder företagsnedläggningar för arbetsmarknad, näringsliv och regional utveckling? Det är ett av Ratio-professorn Kristina Nyströms forskningsintressen.

I hennes senaste projekt har intresset utvidgats till att inkludera en miljömässig dimension. I studien "Brownfield Redevelopment and the Investment Decision Process in the Aftermath of Large Plant Closures" som Kristina skriver tillsammans med Oana Mihaescu behandlas hur nedlagda industriområden, så kallade brownfields, åter kan börja användas. Fokus ligger på att förstå investeringsbesluten vid nyutvecklingen av dessa inte sällan förorenade områden.

Ett exempel de tar upp är fallet med den nu nedlagda ärtfabriken i Bjuv. Efter att Findus stängde sin anläggning 2016, och 450 anställda förlorade sina jobb, förvärvades fastigheten av Foodhill AB 2017. Därefter har platsen utvecklats till att hysa olika företag, främst inom livsmedelsindustrin. Trots utmaningar med föroreningsrisker och omfattande förhandlingar, utgör Bjuv-fallet ett av flera exempel på hur engagerade lokala entreprenörer och en genomtänkt utvecklingsstrategi kan transformera en övergiven och förorenad industriplats till en levande och ekonomiskt livskraftig miljö.

I Nyströms och Mihaescus artikel pekas följande faktorer ut som viktiga vid beslut om att åter investera i nedlagda industriområden:

- **Engagerade entreprenörer:** En viktig, men inte tillräcklig, framgångsfaktor är närvaron av engagerade entreprenörer med stark känslomässig och personlig anknytning till regionen.
- **Långsiktig vision och investeringshorisont:** För att utvecklingsprojekten ska lyckas krävs en långsiktig vision och investeringshorisont. Detta är avgörande för att säkerställa att projektet inte bara är ekonomiskt hållbart, utan att det även har en roll att spela i den bredare regionala utvecklingen.
- **Grundliga miljömässiga förundersökningar:** Det är fördelaktigt att genomföra grundliga förundersökningar gällande eventuell förorening och nödvändiga investeringar. Dessa förundersökningar är viktiga för att identifiera och hantera miljömässiga utmaningar och risker som kan påverka processen.

Artikeln betonar att brownfield-områden, som ofta är temporärt eller permanent underutnyttjade, ofta på grund av föroreningsproblem, utgör komplicerade men viktiga möjligheter för stadsutveckling och ekonomisk förnyelse. Genom att förstå och hantera dessa utmaningar kan dessa områden omvandlas till produktiva och värdefulla platser som gynnar både lokalsamhället och den bredare regionen.

Kristina Nyström

Publikationer inom Klimat & miljö

Bonev, P., Söderberg, M., & Unternährer, M. (2023). The Effect of Working from Home on Waste Behaviors. Available at SSRN 4333193.

Duras, T., Javed, F., Månsson, K., Sjölander, P., & Söderberg, M. (2023). Using machine learning to select variables in data envelopment analysis: Simulations and application using electricity distribution data. *Energy Economics*, 120, 106621.

Dutta, A., Bhuiyan, M. R. U., Ahmed, A., & Uddin, G. S. (2023). Climate risk and sustainable investing. In Phoumin, H., Taghizadeh-Hesary, F., & Kimura, F. (Eds.). *Green Finance and Renewable Energy in ASEAN and East Asia*. Economic Research Institute for ASEAN and East Asia.

Grafström, J. (2023). Spark of Transformation: The Impact of Electricity Prices on Europe's Industrial Landscape – Introducing the Green Industrial Location Attractiveness Index (GILAI). Ratio Working Paper No. 369.

Grafström, J., & Poudineh, R. (2023). Invention and Diffusion in the Solar Power Sector. Ratio Working Paper No. 364.

Grafström, J., & Poudineh, R. (2023). No evidence of counteracting policy effects on European solar power invention and diffusion. *Energy Policy*, 172, 113319.

Grafström, J., Söderholm, P., Gawel, E., Lehmann, P., & Strunz, S. (2023). Government support to renewable energy R&D: drivers and strategic interactions among EU Member States. *Economics of Innovation and New Technology*, 32(1), 1-24.

Jayasekera, R., Luo, T., Ahmed, A., & Uddin, G. S. (2023). Green bond underlying volatility swaps in China. In Phoumin, H., Taghizadeh-Hesary, F., & Kimura, F. (Eds.). *Green Finance and Renewable Energy in ASEAN and East Asia*. Economic Research Institute for ASEAN and East Asia.

Leroux, A., & Söderberg, M. (2023). Network Regulation under electoral competition. *Energy Economics*, 106614.

Nyström, K and Mihaescu O. (2023) Brown-field redevelopment and the investment decision process in the aftermath of large plant closures. HFI Working paper No. 34.

Sandström, C., & Åkesson, N. (2023). Recension: Andrew McAfee: Mer från mindre – hur kapitalism och ny teknik kan rädda världen. *Ekonomisk Debatt*, 51(5).

Söderberg, M., & Vesterberg, M. (2023). How demand uncertainty influences electricity network prices under revenue-cap regulation: The case of Sweden. *Energy Economics*, 127, 107097.

Söderberg, M., Sundriyal, V. K., & Gabrielsson, J. (2023). The Impact of population size and bin structure on the cost of municipal solid waste: evidence from Sweden and Norway. *Ratio Working Paper*: Stockholm.

Uddin, GS., Abdullah-Al-Baki, C., Park, D., Ahmed, A., & Tian, S. (2023). Social Benefits of Clean Energy: Evidence from Bangladesh. *ADB Economics Working Paper Series*.

Uddin, GS., Hasan, MB., Phoumin, H., Taghizadeh-Hesary, F., Ahmed, A., ... (2023). Exploring the critical demand drivers of electricity consumption in Thailand. *Energy Economics*, 125, 106875.

Vesterberg, M., & Söderberg, M. (2023). How Demand Uncertainty Influences Electricity Network Prices Under Revenue-Cap Regulation: The Case of Sweden. Available at SSRN 4333126.

von Malmberg, F., Björklund, M., & Rohdin, P. (2023). Improving energy efficiency of buildings. In Urban, F., & Nordensvärd, J. (Eds.). *Handbook on Climate Change and Technology*. Edward Elgar Publishing.

Zeebari, Z., Månsson, K., Sjölander, P., & Söderberg, M. (2023). Regularized conditional estimators of unit inefficiency in stochastic frontier analysis, with application to electricity distribution market. *Journal of Productivity Analysis*, 59(1), 79-97.

Prissättningens balansakt: Hur osäkerhet i efterfrågan formar svenska elnätspriser och investeringar

Efter Rysslands invasion av Ukraina har både genomsnittliga elpriser och intresset för energifrågor fått sig ett ordentligt uppsving. Ur ett företag- och investerarperspektiv är det inte bara prisnivån i sig som skapar problem, utan också osäkerheten inför morgondagens prisnivåer.

Artikeln "How demand uncertainty influences electricity network prices under revenue-cap regulation: The case of Sweden" av bland andra Ratios Magnus Söderberg fokuserar på hur osäkerheten i efterfrågan på elektricitet påverkar svenska nätavgifter. Forskarna analyserar data från svenska elnätsföretag under perioden 2006 till 2018 för att förstå detta samband.

Ungefär i mitten av perioden, mellan 2011 och 2012, skiftades regelverk för elnätsbolagens prissättning. Från att ha tillämpat ett system baserat på elnäts-

bolagens faktiska avkastning, infördes ett system med ex ante-intäktstak, som i praktiken satte ett tak för nätbolagens omsättning. Studiens huvudfynd är att osäkerhet i efterfrågan leder till lägre elnätspriser under det nuvarande regelverket med ex-ante intäktstak, jämfört med under det tidigare systemet.

Utan denna omreglering hade alltså perioden efter invasionen av Ukraina sannolikt varit präglad av ännu högre elpriser.

Resultaten belyser ett invecklat samspel mellan reglering, incitament och prissättning. Lägre nätpriser kan vara fördelaktigt för konsumenterna och företagen, men kan också innebära minskade intäkter för elnätsbolagen. Det senare kan leda till minskade investeringar i underhåll och utbyggnad av elnätet, vilket är avgörande för en hållbar och pålitlig energiförsörjning – och priser – på långre sikt.

Författarna framhåller även att företagets skuldsättning spelar roll. Elnätsföretag med högre skuldkvot tenderar att reagera starkare på efterfrågeosäkerhet, vilket pekar på behovet av att myndigheter bör överväga företagets finansiella hälsa vid utformning av framtida regelverk.

Magnus Söderberg

Akademins utveckling

Krönika

Fanny Forsberg Lundell

När forskare själva begränsar den akademiska friheten

Begreppet "akademisk frihet" associeras ofta med auktoritära regimer och deras styrning av forskning och undervisning, men också till "cancelkultur" – att forskare förbjuds tala eller fryses ut av kollegor eller studenter.

Denna kultur är påtaglig på anglosaxiska campus, men klart mer sällsynt i Sverige. Däremot vill jag hävda att forskare i Sverige, särskilt i policynära miljöer, upprättar en ideologisk ensidighet. I dessa miljöer råder vedertagna uppfattningar om vad som är "rätt" och "fel" policy-åtgärder. Här kan vi snarare tala om en "våt filt" än reell utfrysning. Vissa frågor eller områden utforskas helt enkelt inte och ingen behöver alltså tillrättavisas. Samtidigt ges vissa värden prioritet framför det intellektuella utforskandet.

Inom flerspråkighetsforskning, mitt eget forskningsfält, är *multikulturalism* ett prioriterat värde. Individens okränkbara rättighet att behålla sitt språk och sin kultur är förgivettagen – språklig och kulturell mångfald är ett absolut positivt värde. Därav följer att särskild hänsyn bör tas till minoriteters rättigheter i

förhållande till majoritetssamhällets behov. Ett av de mest slående exemplen är det kompakta stödet bland forskare för modersmålsundervisning. Ett annat illustrativt exempel är det lika kompakta motståndet mot språkkrav för medborgarskap, vilket har betecknats som diskriminerande. Genom att ideologiskt ensidigt prioritera minoriteters rättigheter, menar jag att flerspråkighetsforskningen i Sverige missat att genomlysna dessa policyer allsidigt.

I förlängning blir både kunskaps- och samhällsutvecklingen skev och begränsad.

Fanny Forsberg Lundell är professor i franska vid Stockholms universitet och forskare på Ratio. Hon forskar bland annat om språk och etablering på arbetsmarknaden.

DAGENS NYHETER. Nyheter Sverige Världen Ekonomi

DN DEBATT 16/5.

Sveriges sätt att etikpröva forskning är unikt – och trots goda intentioner har det fått förödande konsekvenser inom samhällsvetenskap och humaniora. Mycket vetenskapligt arbete blir i praktiken omöjligt att genomföra inom lagens gränser. Så här kan vi inte ha det. Våra politiker måste agera nu, skriver 2 489 forskare i ett upprop.

Sverige är sedan 2004 det enda landet i världen som har lagkrav på etikprövning för samtliga forskningsdiscipliner. Systemet har de senaste åren byggts ut genom flera skärpningar av etikprövningslagen, skärpt tillsynsansvar från Överlagandenämnden för etikprövning (Önep) samt instiftandet av en ny Etikprövningsmyndighet (EPM).

Flera Ratio-forskare under-tecknar debattartikel om etikprövningssystemet

"Mycket kvalitativ forskning blir i praktiken alltså omöjlig att genomföra inom lagens gränser, vilket gör att många viktiga frågor aldrig kommer att ställas – inte därför att de är etiskt tveksamma, utan för att byråkratin sätter stopp."

Det skrev 2 489 forskare under på i en debattartikel på DN som handlade om hur det svenska systemet kring etikprövningar är ett hot mot forskningen. Bland undertecknarna fanns bland andra Ratios Ali Ahmed, Linda Weidenstedt, Karl Wennberg och Lotta Stern.

” Mycket kvalitativ forskning blir i praktiken alltså omöjlig att genomföra inom lagens gränser, vilket gör att många viktiga frågor aldrig kommer att ställas – inte därför att de är etiskt tveksamma, utan för att byråkratin sätter stopp.

Olof Ejermo

Så ser förutsättningarna för vetenskaplig produktion ut

Utlandsfödda forskare är mer produktiva än svenskfödda. Det är en av slutsatserna i SNS-rapporten "Vetenskaplig produktion och högskolors övergång till universitet – bakgrund, utveckling och analys av publikationsdata" som Ratio-forskaren Olof Ejermo, professor vid Lunds universitet, har skrivit tillsammans med Yotam Sofer, doktorand vid Copenhagen Business School.

Rapporten, som ingår i SNS projekt "Högre utbildning och forskning", är en bred genomgång av vad som påverkar nivån på svensk vetenskaplig produktion. Fokus ligger på den institutionella utvecklingen för akademien och hur innehållet i anställningen för aktiva forskare har förändrats. Ejermo och Sofer har

använt över 25 000 forskares vetenskapliga publikationer för att beskriva vilka som publicerar och hur publiceringsaktiviteten utvecklas över tid. Samma uppgifter används till att även undersöka hur publiceringstakten påverkades när de tre tidigare högskolorna Karlstad, Växjö och Örebro fick universitetsstatus.

Bland deras resultat märks:

- Systemet har blivit mer undervisningsintensivt, särskilt för fast personal, utan att resurserna för undervisning har stigit i motsvarande mån.
- Att när lärosätena i Karlstad, Växjö och Örebro blev universitet ökade publikationsaktiviteten med 60–80 procent. Detta förklaras huvudsakligen av tillskott av forskningsmedel.
- Utlandsfödda forskare publicerar på en tydligt högre nivå än svenskfödda och kvinnors publikationstakt faller till en lägre nivå relativt mäns vid den ålder de ofta blir mödrar.

Akademins utmaningar – Etikprövningsystem

Etiklagstiftningen är ett hot mot akademisk frihet

Den nya etikprövningslagen saknar proportionalitet, och utgör ett hot mot den akademiska friheten, skriver Ratios vd Charlotta Stern. Dessutom riskerar lagen att urholka forskarens eget etiska ansvar, och på sikt urholka kvaliteten på svenska forskare.

AV CHARLOTTA STERN

Under maj 2023 cirkulerade ett tipsat brev till riksdagen med rubriken "Etikprövningslagen (EPL) kräver omedelbar revision." Brevet har i dag drygt 2 500 undertecknare, och för fram en skarp kritik av att den nya lagstiftningen föreslår granskning av makthavare, hindrar kvalitativ forskning och utgör ett enormt resurslöseri. Tre allvariga invändningar som riksdagsledamöter bör ta på stort allvar.

Det öppna brevet berör förvisso inte direkt frågan om akademisk frihet men risken för forskare att utöva sunt förnuft givet de fåtal som initierats av Överklagandenämnden (Öneq). Åtalen som initieras visar hur dysfunctionell den statliga apparaten är, där inte minst åtalet av en doktorand vid Örebro universitet vars karriär stoppades upp på grund av att forskningen inte hade etikprövats är symptomatisk.

Forskningen användes alltså inte för den var oetisk, att den orsakat människor otillbörlig skada, utan för att forskargruppen gjort en "fe-laktig" bedömning av huruvida etikprövning behövdes eller inte. Åtgärden saknar proportioner och signalen går inte att misstolka: Gör inte egna etiska riskbedömningar utan skicka in en ansökan!

Det talas nu om att lärosäten vill etikpröva all empirisk forskning för säkerhets skull. Produktivitetstörsterna som denna risknimerande strategi innebär för svensk forskning är i sig skall vara kritisk, men i förlängningen är riskerna större än så.

För det första är formuleringen i EPL otydlig då den inte tydligt bygger på principen om den akademiska friheten som grundhalt för svensk forskning. Den akademiska friheten är lagfast i Högskolelagen (1 kap. 6 §) och varje forskare har rätt att fritt välja forskningsämne och forskningsmetod samt fritt publicera forskningsresultat, men i likhet med andra länder är friheten villkorad.

Enligt prop. 2020/21:60 ska det fria kunskapsområdet och den fria kunskapspridningen alltid utövas inom de rättsliga ramarna

30 Liberal Debatt

Akademins utmaningar – Etikprövningsystem

som finns och utifrån den värdegrund som gäller. EPL är en viktig del av detta och i 98 står det liksom att "forskning får godkännas bara om de risiker som den kan medföra för forskningens personers hälsa, säkerhet och personliga integritet uppvägs av dess vetenskapliga värde". Här bördes formuleringen i stat-
 läst stadfast att forskningen ska vara fri och endast får inskränkas om den medför etiska risker som inte motvägas av forskningens värde.

Formuleringen är ett hot mot akademisk frihet eftersom forskning ska godkännas utan från luddiga skrivningar om risker och vetenskapligt värde. Kontroversiell forskning kommer att annalås, eller har redan annalås. Inte för att forskaren bryter mot forsknings-etiska principer utan för att forskningen inte etikprövats eller för att forskningen avviker från etikprövningen.

Även om åtalen läggs ner är kostnaderna för forskningen och forskaren stora: projekt fördröjs, förhindras, fördröjs och mistänk-
 liggörs. Kontroversiella forskningsprojekt är aldrig populära, att utmana färdigtagna sanningar kostar på. Att ytterligare höja kostnaden lär inte uppmuntra fler forskare att utmana status quo. I förlängningen urholkas forskningskvalitet och kunskapsområdet försämrats. Sökandet efter sanning sker endast inom ramen för gattalampanns sken.

För det andra finns det långsiktigt stora risker att inskränka akademisk frihet eftersom det urholkar forskarens integritet och ansvarstagande. Akademisk frihet förutsätter självständigt ansvarstagande. Det är forskarens plikt och ansvar att skydda den enskilda människan och respekten för människovärdet vid forskning. Om forskningsetik främst blir en byråkratisk apparat för godkännande kommer detta ansvar att urholkas. Ju mer reglerna formaliseras och byråkratiseras, desto mer urholkas forskarens eget etiska ansvar. Att följa regler är inte samma sak som att självständigt ta etiskt ansvar. Det är snarare att befrias från det egna ansvaret. Jag har fått godkänna etikprövning mitt projekt

alltså är det fritt från etiska problem. Det urholkar kvaliteten på svenska forskare.

Hur bör då etiska prövningar gå till på svenska lärosäten? För egen del anser jag att samhällsforskare själva ska ta och ha ett stort eget ansvar för att värdera balansen mellan individfärdighet och kunskapsbehov. Samhällsvetenskaplig forskning är sällan högriskprojekt och i stor utsträckning kan forskare själva fatta beslut om etiska spörsmål. Avvägningar handlar om frågor som: Hur viktigt är informerat samtycke? Är det okej att forska på människor utan att de är fullt ut medvetna om att de deltar i ett forskningsprojekt? Är det okej att närvara slyft med deltagandet? Hur säkerställas anonymisering för att skydda läckage och hot mot individens integritet?

Den forskning som finns om etiska brott visar dessutom att samhällsvetare sällan begär dem. Kostnaderna för etikprövningsprocedurer uppvägs inte av de relativt små risker som samhällsvetenskaplig forskning innebär. Det som forskare som inte motvägas av att forskare har misslyckats med att skydda den enskilda människan och respekten för människovärdet. Regelverket botar däremot utövande av fri forskning och är utöver det oproportionellt i relation till det påstådda problemet. Vi behöver skyndsamt en bättre lagstiftning.

Charlotta Stern är vd på Ratio och professor i sociologi med inriktning organisation och arbete vid Stockholms universitet. Hon är lokal representant för Academic Rights Watch vid Stockholms universitet. charlotta.stern@ratio.se

Liberal Debatt 31

Den nya etikprövningslagen saknar proportionalitet, och utgör ett hot mot den akademiska friheten. Dessutom riskerar lagen att urholka forskarens eget etiska ansvar, och på sikt urholka kvaliteten på svenska forskare. Det skrev Ratios vd Charlotta Stern i Liberal debatts temamnummer om akademi.

För framtida forskare

En viktig del i Ratios verksamhet handlar om att investera i framtida talanger. Ratios program för unga forskare vänder sig till studenter på avancerad nivå, doktorander och Post-Docs som är intresserade av idé- och kunskapsutveckling inom Ratios profilområden. Programmets syfte är att stimulera fler att börja forska inom områden av betydelse för Sveriges utveckling.

Programmet Unga forskare innefattar sommarassistenter, forskningsassistenter, doktorander, praktikanter och uppsatshandledning samt ett alumninätverk. Det är en arbetsform som gett goda resultat för de unga akademikerna och för Ratio. Att flera blir medförfattare till publikationer visar att arbetet både är konkret

och effektivt. Programmet ger doktorander och nyligen disputerade stöd att utveckla sin fortsatta akademiska karriär. Programmet är en investering och framtidssäkring för fortsatt goda kontakter i såväl akademi som politik och näringsliv, där den kompetens de förvärvat som unga forskare nyttiggörs.

Program för unga forskare

Sommarassistenter

Under sommaren 2023 arbetade 12 assistenter tillsammans med disputerade forskare.

Praktikanter

Under 2023 hade Ratio tre praktikanter som kom från olika lärosäten och discipliner. Praktiken har skett inom ramen för de sökandes utbildningar och praktikanterna har fått delta och bidra i flera olika projekt för att kunna tillgodogöra sig en bredd av metoder och arbetssätt.

I programmet ingår ett nätverk som består av drygt 160 alumner varav omkring en tredjedel har påbörjade eller avslutade doktorandstudier. För alumninätverket arrangeras regelbundna träffar.

Clara var sommarassistent 2023. Hon läser en master i nationalekonomi vid Handelshögskolan.

Clara Falkenek om sin Ratio-sommar i arkiven

I mitten av juli befann jag mig djupt ner i decennier gamla filer i Riksarkiven. För mig som nationalekonom var arkivarbete och forskning inom ekonomisk historia en oväntad men spännande uppgift. Som sommarassistent på Ratio var jag en del av forskningsprojekt *Statecorp*. Jag samlade in primärdata för att kartlägga statligt ägda företag i Sverige och för att möjliggöra forskning kring bolagisering och institutionell förändring. Det kändes värdefullt att få bygga en grund för forskare att kunna undersöka och kvantifiera en stor bredd samhällsfrågor kopplade till något så betydelsefullt som statens roll som bolagsägare.

Det arkivarbete och insamling av primärdata jag fick göra på Ratio har också gjort mig till en bättre nationalekonom. Jag har fått lära mig enormt mycket hur man bedriver forskning från den absoluta starten – primärdata. Det var också otroligt givande att få lära känna hela Ratios forskningsverksamhet som sommarassistent, där jag speciellt tar med mig Ratios tvärvetenskapliga angreppssätt på komplexa, liksom viktiga samhällsfrågor. Jag ser fram emot att ta mig an min masteruppsats i nationalekonomi med dessa erfarenheter och kunskaper med mig. Jag är väldigt tacksam för min sommar i arkiven och Unga Forskare programmet på Ratio då de öppnat mina ögon för forskningsvärlden och alla dess möjligheter.

Ratios stipendium till unga forskare tilldelas tre doktorander

Sedan 2022 har Ratio ett stipendium som riktar sig särskilt till doktorander och nydisputerade forskare som vill skaffa sig nya erfarenheter och kompetenser kring forskning som rör företagandets villkor.

2023 års stipendiat är tre doktorander verksamma inom tre olika discipliner. De beviljas medel för bland annat fältstudier och sommarkurser.

– Det är jätteroligt att stödja unga talanger som är i början av sina akademiska karriärer. Liksom förra året har vi fått flera duktiga sökande. På sikt ser vi att detta stipendium är ett sätt att bidra till forskningen om frågor som är viktiga för näringslivet.

Lotta Stern, vd på Ratio och professor i sociologi.

JOHAN EKMAN

Doktorand i sociologi vid Åbo akademi. Han får stöd för resor och uppehåll under fält- och intervjustudier i Sverige. Ekmans doktorsavhandling "Explaining the Enigma of Nordic Agency in the Political Economy of Europe's Crisis" fokuserar på hur den nordiska modellen av "kompetitiv korporatism" inverkar på ländernas agens inom EU-beslutsfattandet och knyter an till lönebildning och tillväxtmodeller.

Stipendiaterna är följande:

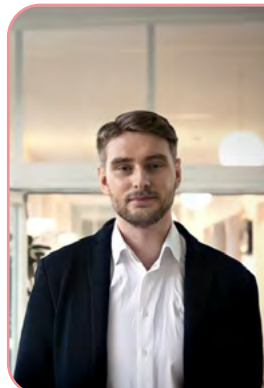
MARTIN BJÖRKLUND

Doktorand i statsvetenskap vid Linköpings universitet och Ratio. Han får stöd för deltagande på en sommarkurs i metod, arrangerad av ICPSR. Björklunds avhandlingsarbete sker inom ramen för ett projekt om den politiska processen och beslutsfattande i EU.

SEBASTIAN SHAQIRI JOHANSSON

Doktorand i nationalekonomi vid Norwegian Business School. Han får stöd för resor och uppehåll under fältstudier i Stockholm. Hans forskningsintressen är tillämpad ekonomi inom arbetsmarknadsforskning och ekonometri.

"Som sommarassistent på Ratio fick jag möjligheten att fördjupa mig i frågor rörande bostadssegregation. Den erfarenhet jag fick av att jobba med bland andra Martin Korpi är otroligt värdefull och lade grunden för mitt intresse i nationalekonomisk forskning. Ratio har som tradition att hålla kontakt med sina unga forskare, vilket uppskattas enormt!"

- Marcos Demetry, doktorand vid Linnéuniversitetet, på Ratio praktikant 2016 och sommarassistent 2017.

Internationella samarbeten

Ratio såväl som Ratios forskare har flera tvärvetenskapliga nätverk runtom i världen. Flera studier och projekt görs med internationella forskare och det arrangeras återkommande konferenser, kollokvier och seminarier med internationella inslag.

Samuel Dahan och Lotta Stern. Foto: Carl Capelan

The Global Labor Market Meets a National Model

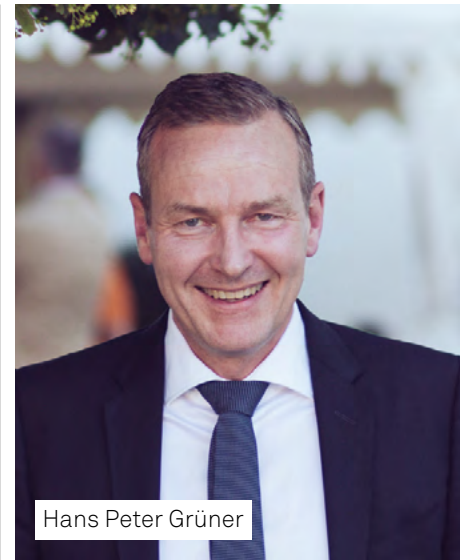
Hur påverkar utsikterna till global rekrytering – att anställa de talanger som företagen behöver oavsett var talangerna befinner sig – den svenska arbetsmarknaden? Kommer den svenska modellen att sopas undan av en framväxande teknikdriven, globaliserad arbetsmarknad?

Det var några av de frågor som togs upp under seminariet "The Global Labor

Market Meets a National Model". Då gästades Ratio av bland andra Samuel Dahan, juristprofessor vid Queens University, Kanada, som berättade om sin forskning. Medverkade gjorde även bland andra Magnus Hedberg, vd Akavia, Fredrik Sjöholm, vd och professor IFN, och Lotta Stern, professor och vd Ratio.

Seminarier går att ta del av i efterhand på Ratios Youtube-kanal: @Ratioforskning

 youtu.be/Pp11iq7u2mk?si=u3IX4AkOjcaf_VFN

Hans Peter Grüner

Årets Eli F. Heckscher-föreläsare om EU:s framtid

Tillsammans med The Institute for Economic and Business History Research (EHFF) vid Handelshögskolan i Stockholm, arrangerar Ratio årligen en föreläsning för att hedra Eli F. Heckscher.

2023 års föreläsning hölls av Hans Peter Grüner, professor i nationalekonomi vid tyska University of Mannheim. Han talade om EU:s framtid utifrån rubriken "European integration: What went wrong and how to fix it". Hans huvudsakliga fokus låg på den monetära unionen och behovet av fiskala regleringar.

Grüners forskning fokuserar på utformningen av politiska och ekonomiska institutioner, finansiell och monetär politik, politiska reformer, kapitalmarknader och fördelningen av rikedom. Han är publicerad i flera ledande journaler, däribland *American Economic Review*, *Econometrica*, *Economic Journal* och *Journal of Economic Theory*.

Bland tidigare Eli F. Heckscher-föreläsare märks bland andra nobelpristagaren Paul Romer, liksom James Robinson, Naomi Lamoreaux och David Autor.

Åbo-sociologen Johan Ekman gästforskare på Ratio

Hur inverkar den nordiska modellen på ländernas agerande inom EU? Det är fokus i Johan Ekmans pågående avhandlingsarbete där han lägger särskilt tonvikt vid lönebildning och tillväxtmodeller.

Johan är doktorand i sociologi vid Åbo akademi och gästforskare på Ratio. Johan är en av flera mottagare av Ratios stipendium till Unga forskare och får härigenom stöd för resor till och uppehålle under fält- och intervjustudier i Sverige. I samband med dessa deltar han också i Ratios vardagliga verksamhet.

Ali Ahmed, här med fullt fokus på forskningen på skärmen.

Den decentraliserade förhandlingsnivå i Finland ledde inte till lönesänkningar

Det är ett av Antti Kauhanens resultat efter att ha undersökt den finska lönebildningen efter att den nyligen genomgått stora förändringar.

Kauhanen är professor i nationalökonomi vid Jyväskylä Universitetet och forskningsdirektör på finska näringslivets forskningsinstitut Etna. I oktober gästade han Ratio för att berätta om sina forskningsresultat på det öppna seminarieret "Lönebildning på företagsnivå – finska förändringar och svenska lärdomar". Medverkade gjorde även Lotta Stern, sociologiprofessor och vd Ratio, Lars

Calmfors, professor emeritus i internationell ekonomi vid IIES och forskare vid IFN, och Martin Björklund, doktorand i statsvetenskap.

Kauhanens studie är ursprungligen publicerad som ett working paper av Etna. I samband med att gästade Sverige publicerades även en svensk översättning och sammanfattning av Ratio. Studien går igenom den decentralisering som skedde på den finska arbetsmarknaden 2021 till 2022 då skogsindustrin övergick från kollektivavtal på förbunds nivå till företagsspecifika kollektivavtal.

Akademiska seminarier

Erik Angner

11 januari. "50 år av samhällsdebatt", Lars Calmfors, professor emeritus i internationell ekonomi, Stockholms universitet.

25 januari. "Do Exporters Import Gender Inequality?", Olga Lark, doktorand, Lunds universitet & Josefin Videnord, doktorand, Uppsala universitet, båda nationalekonomer.

8 februari. "Understanding occupational wage growth", Adrian Adermon, fil dr, IFAU.

22 februari. "What drives long-term trends in newly retired women's and men's economic independence? An analysis of contemporary and historical determinants", Laure Doctrinal, doktorand, SOFI.

8 mars. "Digitaliseringen och dess konsekvenser för beskattning", Åsa Hansson, docent i nationalekonomi, Lunds universitet.

22 mars. "Innovationism and the public intellectuals", Olof Hallonsten, fil.dr. i forskningspolitik och docent i sociologi, Lunds universitet & KTH.

5 april. "Intergenerational transfer of public sector jobs: Nepotism or simply social reproduction?", Emanuel Wittberg, fil dr i statsvetenskap, Linköpings universitet.

19 april. "Perceptions of Personal Safety and Voting Outcomes", Adrian Mehic, doktorand i nationalekonomi, Lunds universitet.

3 maj. "The role of parental background and school composition for young adults' neighborhood attainment", Rosa Weber, docent i sociologi, Stockholms universitet.

17 maj. "Executive Appointments under Legislative Oversight", Mikael Holmgren, universitetslektor i statsvetenskap, Örebro universitet.

31 maj. "Are women to blame for preserving the glass ceiling?", Emelie Fröberg, docent, Handelshögskolan.

Adrian Mehic

Rosa Weber

14 juni. "Worker specialization and the consequences of routine occupational decline" Simon Ek, fil dr i nationalekonomi, Uppsala universitet.

30 augusti. "How Economics Can Save the World: Simple Ideas to Solve Our Biggest Problems", Erik Angner, professor i praktisk filosofi, Stockholms universitet.

8 september. "Freedom - Why? A Mechanism Design Approach" Hans-Peter Grüner, professor, University of Mannheim & CEPR, London.

27 september. "Inkomstskillnader mellan kvinnor och män – En analys med utgångspunkt i registerbaserad inkomst- och arbetsmarknadsstatistik", John Ekberg, fil dr, Medlingsinstitutet.

11 oktober. "Unions and the Educational Wage Premium: Collective Bargaining and Wage Inequality in the Knowledge Economy", Tomas Korpi, professor & Young-hwan Byun, fil dr, Stockholms universitet.

25 oktober. "Interdependent Cyber Risk and the Role of Insurers", Ulrik Franke, docent KTH & RISE.

8 november. "Choosing the right path: the effects of pursuing general versus vocational upper secondary education on dropouts, student achievement and NEET", Jonas Larsson Taghizadeh, docent i statsvetenskap, Uppsala universitet.

22 november. "Manifestation of Non-financial Goals in Family Business Foundations", Hanna Almlöf, docent i affärsrätt, Linköpings universitet.

6 december. "En meta-studie om anställningsotrygghet och konsekvenser för karriär- och lärandeutfall", Lena Låstad, lektor vid institutionen för pedagogik och didaktik, Stockholms universitet.

Publikationer

Artiklar med peer review

Agarwal, N., Chan, J. M. L., Lodefalk, M., Tang, A., Tano, S., & Wang, Z. (2023). Mitigating information frictions in trade: Evidence from export credit guarantees. *Journal of International Economics*, 103831.

Batjargal, B., Jack, S., Mickiewicz, T., Stam, E., Stam, W., & Wennberg, K. (2023). Crises, COVID-19, and entrepreneurship. *Entrepreneurship theory and practice*, 47(3), 651-661.

Björklund, M., von Malmborg, F., & Nordensvärd, J. (2023). Lessons learnt from 20+ years of research on multilevel governance of energy-efficient and zero-carbon buildings in the European Union. *Energy Efficiency*, 16(8), 98.

Cropley, M., Weidenstedt, L., Leick, B., & Sütterlin, S. (2023). Working from home during lockdown: The association between rest breaks and well-being. *Ergonomics*, 66(4), 443-453.

Degbey, W. Y., Pelto, E., Öberg, C., & Carmeli, A. (2023). Customers driving a firm's responsible innovation response for grand challenges: A co-active issue-selling perspective. *Journal of Product Innovation Management*.

Duras, T., Javed, F., Månsson, K., Sjölander, P., & Söderberg, M. (2023). Using machine learning to select variables in data envelopment analysis: Simulations and application using electricity distribution data. *Energy Economics*, 120, 106621.

Geissinger, A., Laurell, C., Öberg, C., & Sandström, C. (2023). Social media analytics for innovation management research: A systematic literature review and future research agenda. *Technovation*, 123, 102712.

Grafström, J., & Poudineh, R. (2023). No evidence of counteracting policy effects on European solar power invention and diffusion. *Energy Policy*, 172, 113319.

Grafström, J., Söderholm, P., Gawel, E., Lehmann, P., & Strunz, S. (2023). Government support to renewable energy R&D: drivers and strategic interactions among EU Member States. *Economics of Innovation and New Technology*, 32(1), 1-24.

Halvarsson, D., Lark, O., Tingvall, P. G., Vahter, P., & Videnord, J. (2023). Do gender norms travel within corporations? The impact of foreign subsidiaries on the home country's gender wage gap. *Applied Economics Letters*, 1-5.

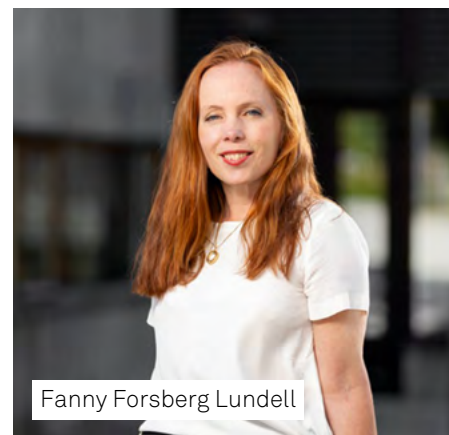
Hellerstedt, K., Uman, T., & Wennberg, K. (2023). Fooled by diversity? When diversity initiatives exacerbate rather than mitigate inequality. *Academy of Management Perspectives*.

Kärnä, A., Karlsson, J., Engberg, E., & Svensson, P. (2023). Political failure: a missing piece in innovation policy analysis. *Economics of Innovation and New Technology*, 32(7), 1037-1068.

Leroux, A., & Söderberg, M. (2023). Network Regulation under electoral competition. *Energy Economics*, 106614.

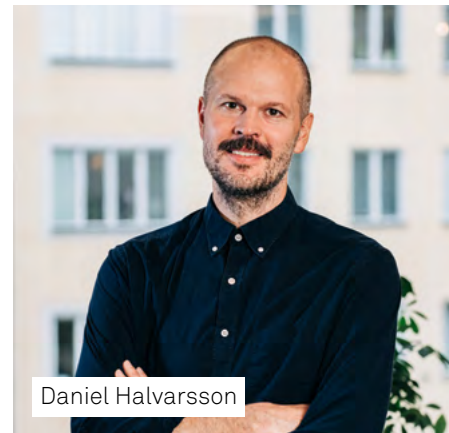
Liss, E., Korpi, M., & Wennberg, K. (2023). Absolute income mobility and the effect of parent generation inequality: An extended decomposition approach. *European Economic Review*, 152, 104359.

Lodefalk, M., & Andersson, F. W. (2023). Business angels and firm performance: First evidence from population data. *PLoS ONE*, 18(3).

Fanny Forsberg Lundell

Också de som senare i livet har lärt sig franska som ett andraspråk kan upplevas likna infödda fransktalande. Men vilka psykologiska och sociala faktorer påverkar detta? Det undersöker Fanny Forsberg Lundell med kollegor i artikeln "What factors predict perceived native-likeness in long-term L2 users?" De starkaste påverkande faktorerna var god ljudigenkänning, socialt initiativtagande och hur länge personen bott i Frankrike.

Daniel Halvarsson

Vilken påverkan har utländska dotterbolag på hemlandets löneskillnader? Det undersöker Daniel Halvarsson med kollegor i "Do gender norms travel within corporations? The impact of foreign subsidiaries on the home country's gender wage gap" i *Applied Economics Letters*. Resultaten indikerar att företag med djupa interna förbindelser till ett land med höga löneskillnader mellan könen, även tenderar att ha relativt stora löneskillnader i sitt hemland.

Lundell, F. F., Arvidsson, K., & Jemstedt, A. (2023). The importance of psychological and social factors in adult SLA: The case of productive collocation knowledge in L2 Swedish of L1 French long-term residents. *Studies in Second Language Acquisition*, 45(2), 558-570.

Schildt, H., Lahdenranta, K., Demir, R., & Turunen, T. (2023). Waking up to digital innovation: how organisational secrecy hampers top management focus on strategic renewal. *Innovation*, 1-27.

Sinclair, S., Granberg, M., & Nilsson, T. (2023). Love thy (Ukrainian) neighbour: Willingness to help refugees depends on their origin and is mediated by perceptions of similarity and threat. *British Journal of Social Psychology*.

Soetanto, D., & Demir, R. (2023). The Impact of Networking with Knowledge-Intensive Professional Service Firms on Speed to Market and Product Innovativeness. *IEEE Transactions on Engineering Management*, 1-15.

Stern, C. (2023). Wage setting as a discovery process. Why local is superior to central even if one is skeptical towards performance-based pay. *Human Resource Development International*, 26(1), 102-110.

Söderberg, M., & Vesterberg, M. (2023). How demand uncertainty influences electricity network prices under revenue-cap regulation: The case of Sweden. *Energy Economics*, 127, 107097.

Thomas, M., Angwin, D., Thanos, I. C., Islam, G., & Demir, R. (2023). Speeds of post-merger integration: The roles of chronos and kairos in M&As. *Long Range Planning*, 102345.

Uddin, GS., Hasan, MB., Phoumin, H., Taghizadeh-Hesary, F., Ahmed, A., ... (2023). Exploring the critical demand drivers of electricity consumption in Thailand. *Energy Economics*, 125, 106875.

Von Malmberg, F., Björklund, M., & Nordensvärd, J. (2023). Framing the benefits of European Union policy expansion on energy efficiency of buildings: A Swiss knife or a Trojan horse. *European Policy Analysis*.

Finns det vissa politiska beslut som gör solcellstekniken mer innovativ eller populär i Europa? Det undersöker Jonas Grafström med kollega i artikeln "No evidence of counteracting policy effects on European solar power invention and diffusion" publicerad i *Energy Policy*. Titeln avslöjar svaret: De fann inga tecken på att politiska beslut hindrade utvecklingen.

Vilka utmaningar möter tillverkningsföretag med att delta i och genomföra digital transformation? Det undersöker Robert Demir med kollegor i artikeln "Waking up to digital innovation: how organisational secrecy hampers top management focus on strategic renewal", publicerad i journalen *Innovation*.

Till skillnad från central lönesättning kommer lokal på sikt bidra till organisationsspecifik kunskap, vilket i sin tur kommer att skapa starkare företag med bättre kunskaper om sina egna organisationer. Det är en av slutsatserna i Lotta Sterns artikel "Wage setting as a discovery process. Why local is superior to central even if one is skeptical towards performance-based pay" i *Human Resource Development International*.

Weidenstedt, L., Geissinger, A., Leick, B., & Nazeer, N. (2023). Betwixt and between: Triple liminality and liminal agency in the Swedish gig economy. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 0(0).

Wittberg, E., Erlingsson, G.Ó., & Wennberg, K. (2023). Does local government corruption inhibit entrepreneurship? *Small Business Economics*, 1-32.

Wu, Z., Naldi, L., Wennberg, K., & Uman, T. (2023). Learning from Their Daughters: Family Exposure to Gender Disparity and Female Representation in Male-Led Ventures. *Management Science*.

Zeebari, Z., Månsson, K., Sjölander, P., & Söderberg, M. (2023). Regularized conditional estimators of unit inefficiency in stochastic frontier analysis, with application to electricity distribution market. *Journal of Productivity Analysis*, 59(1), 79-97.

Öberg, C. (2023). Disruption and the ecosystem: The changing roles of ecosystem stakeholders in the course of disruption. *Technological Forecasting and Social Change*, 194, 122679.

Öberg, C. (2023). Neuroscience in business-to-business marketing research: A literature review, co-citation analysis and research agenda. *Industrial Marketing Management*, 113, 168-179.

Öberg, C. (2023). Towards a typology of sharing economy business model transformation. *Technovation*, 123, 102722.

Artiklar utan peer review

Grafström, J. (2023). Who Wants to Work from Home? A Demographic Study of Attitudes Towards Remote Work. Stockholm: Ratio.

Marian, K.S, Juillet, M., Lundell, F.F. Doehler, S.P. (2023). Combining longitudinal CA and automatic extraction methods in SLA: Opportunities and challenges. *ASLA:s skriftserie/ASLA Studies in Applied Linguistics*, 2023, 30, 376-402.

Persson, R., Demir, E., Arora-Jonsson, S., & Wennberg, K. (2023). Undersökning om kostnadsökningarna i skolan. Center for Educational Leadership & Excellence, Stockholm School of Economics.

Sandström, C. (2023). Det "gröna" stålet i Norr-land – ett nytt Stålverk 80? *Ekonomisk debatt*, 51(1).

Sandström, C. (2023). From green deals to green bubbles: time to question Brussels as an entrepreneurial state. *Future Europe Journal*, 8.

Sandström, C., & Åkesson, N. (2023). Recension: Andrew McAfee: Mer från mindre – hur kapitalism och ny teknik kan rädda världen. *Ekonomisk Debatt*, 51(5).

Sandström, C., Björnemalm, R. (2023). Gröna bubblor skapas av politiska systemfel, slutreplik. *Ekonomisk Debatt*, 51(1).

Öberg, C. (2023). Kvinnor i företagsstyrelser – ökar forskningen ojämställdheten? *Organisation & Samhälle*.

Mark Granberg

Man är mer villig att hjälpa de flyktinggrupper som är kulturellt lika en själv. Det visar experiment-studien "Love thy (Ukrainian) neighbour: Willingness to help refugees depends on their origin and is mediated by perceptions of similarity and threat", publicerad i *British Journal of Social Psychology*, av Mark Granberg med kollegor. Effekterna förklarades av högre upplevd likhet med ukrainare, och lägre upplevt hot från dem relativt jemeniter.

Böcker

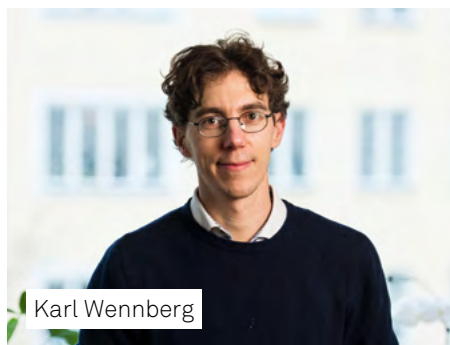
Broström, A., & Wennberg, K. (2023). Data och modeller - en handbok för analys. Gleerups Utbildning AB.

Forsberg Lundell, F. (2023). Kameleonten och kosmopoliten. Fri Tanke.

Larsson, J. P., & Eklund, J. E. (2023). Det nya utanförskapet: Självförsörjningens utveckling och välfärdsstatens framtid. Ekerlids.

Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (2023). Migration and Integration in a Post-pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges. Springer Nature.

Sandström, C. (2023) Gröna Bubblor – om etanolhaverier, kraschade vindkraftverk och bananer i Sveg. Timbro förlag.

Karl Wennberg

Om en företagsgrundare får en dotter i stället för en son, ökar kvinnlig representation bland styrelseledamöter med 4 procent och bland anställda med 11 procent. Det är ett av resultaten i studien "Learning from Their Daughters: Family Exposure to Gender Disparity and Female Representation in Male-Led Ventures" av Karl Wennberg med flera. Dottereffekten växer i takt med att döttrarna blir äldre och socialiseras i skolor och arbetsplatser.

Bokkapitel

Ahmed, A., & Hammarstedt, M. (2023). Labour market discrimination: Ethnicity and race. In Eriksson, T. (eds.). *Elgar Encyclopedia of Labour Studies*. Edward Elgar Publishing.

Ahmed, A., & Hammarstedt, M. (2023). Labour market discrimination: method and measurement. In Eriksson, T. (eds.). *Elgar Encyclopedia of Labour Studies*. Edward Elgar Publishing.

Ahmed, A., Lundahl, M., & Wadensjö, E. (2023). Ethnic discrimination during the Covid-19 pandemic. In Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (eds.). *Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges*. Palgrave Macmillan.

Dutta, A., Bhuiyan, M. R. U., Ahmed, A., & Uddin, G. S. (2023). Climate risk and sustainable investing. In Phoumin, H., Taghizadeh-Hesary, F., & Kimura, F. (Eds.). *Green Finance and Renewable Energy in ASEAN and East Asia*. Economic Research Institute for ASEAN and East Asia.

Jayasekera, R., Luo, T., Ahmed, A., & Uddin, G. S. (2023). Green bond underlying volatility swaps in China. In Phoumin, H., Taghizadeh-Hesary, F., & Kimura, F. (Eds.). *Green Finance and Renewable Energy in ASEAN and East Asia*. Economic Research Institute for ASEAN and East Asia.

Karlson, N. (2023). Polycentrisk sjukvård. I Dousa, B. (Red.). *Välfärdslabirintan*. Timbro förlag.

Kazlou, A., & Wennberg, K. (2023). Skill requirements and employment of immigrants in Swedish hospitality. In Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (eds.). *Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges*. Palgrave Macmillan.

Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (2023). Migration, integration, and the pandemic. In Lerpold, L., Sjöberg, Ö., & Wennberg, K. (eds.). *Migration and Integration in a Post-Pandemic World: Socioeconomic Opportunities and Challenges*. Palgrave Macmillan.

von Malmberg, F., Björklund, M., & Rohdin, P. (2023). Improving energy efficiency of buildings. In Urban, F., & Nordensvärd, J. (Eds.). *Handbook on Climate Change and Technology*. Edward Elgar Publishing.

Öberg, C., (2023). Network pictures to visually collect and analyze data. In *Sage Research Methods: Business*. SAGE Publications, Ltd.

Öberg, C., (2023). Social media analytics—a structured data collection and analysis method in a digitalized society. In *Sage Research Methods: Business*. SAGE Publications, Ltd.

Öberg, C., & Gustafsson, A. (2023). Making sense of disruption Individuals as stakeholders in B2B marketing: Sensemaking and action in context. Routledge.

Rapporter

Blix, M. (2023). Ofullbordad: Om EU:s inre marknad för tjänster och Europas produktivhetsproblem. Stockholm: Ratio.

Blix, M. (2023). Wither on the vine? The unfulfilled EU Single Market for services. Almega.

Ejermo, O., & Sofer, Y. (2023). Vetenskaplig produktion och högskolors övergång till universitet: Bakgrund, utveckling och analys av publikationsdata. SNS förlag.

Grafström, J. (2023). Vem vill jobba hemifrån? En demografisk undersökning av inställningar till distansarbete. Stockholm: Ratio.

Industrins Ekonomiska råd. (2023). Klimatomställning på lika villkor – vägval för Sverige och svensk industri. Industrirådet.

Jörnmark, J. (2023). Rätt (?) bostäder på fel platser. Stockholm: Ratio.

Karlson, N., Åkesson, N., & Grafström, J. (2023). Rättssäkerhet, tjänstemannaaktivism och skogsnäringsens utveckling. Stockholm: Ratio.

Sandström, C. (2023). EU:s gröna giv ger gröna bubblor. Timbro.

Sandström, C. (2023). Hur använder myndigheter utvärderingar?: En studie av årsredovisningar från Vinnova, Energimyndigheten och Tillväxtverket. Entreprenörskapsforum.

Stern, L., Allstrin, S. (2023). Att korta vägen till arbetsmarknaden: Praktikplatser erfarenhet av att ta emot utrikes födda akademiker från Korta vägen. Stockholm: Ratio.

Working papers och konferenspapper

- Ahmed, A., & Hammarstedt, M. (2023).** Type 1 Diabetes and Youth Sports in Sweden: A Field Experiment on Discrimination. IFN Working Paper Series.
- Batbaatar, M., Larsson, J. P., Sandström, C., & Wennberg, K. (2023).** The State of the Entrepreneurial State: Empirical Evidence of Mission-Led Innovation Projects around the Globe. Ratio Working Paper No. 368.
- Björnemalm, R., & Sandström, C. (2023).** A Public Choice Perspective on Mission-Oriented Innovation Policies and the Behavior of Government Agencies. Ratio Working Paper No. 366.
- Björnemalm, R., & Sandström, C. (2023).** Interest groups and the failure of transformative innovation policy: Insights from the ethanol car bubble in Sweden 2003–2013. Ratio Working Paper No. 362.
- Bonev, P., Söderberg, M., & Unternährer, M. (2023).** The Effect of Working from Home on Waste Behaviors. Available at SSRN 4333193.
- Engberg, E., Görg, H., Lodefalk, M., Javed, F., Längkvist, M., Monteiro, N., Kyvik Nordås, H., Pulito, G., Schroeder, S., & Tang, A. (2023).** AI Unboxed and Jobs: A Novel Measure and Firm-Level Evidence from Three Countries. Ratio Working Paper No. 370.
- Engberg, E., Koch, M., Lodefalk, M., & Schroeder, S. (2023).** Artificial Intelligence Tasks Skills and Wages: Worker-Level Evidence from Germany. Ratio Working Paper No. 371.
- Grafström, J. (2023).** Spark of Transformation: The Impact of Electricity Prices on Europe's Industrial Landscape – Introducing the Green Industrial Location Attractiveness Index (GILAI). Ratio Working Paper No. 369.
- Grafström, J., & Poudineh, R. (2023).** Invention and Diffusion in the Solar Power Sector. Ratio Working Paper No. 364.
- Henrekson, M., & Sandström, C. (2023).** Learning from Overrated Mission-Oriented Innovation Policies: Seven Takeaways. IFN Working Paper.
- Jordahl, H., Blix, M., Moberg, L., & Persson, L. (2023).** Time tracking in home care: Perceptions and reality. Örebro University, School of Business Working Papers.
- Korpi, M., & Halvarsson, D. (2023).** City Size, Employer Concentration, and Wage Income Inequality. Ratio Working Paper No. 363.
- Larson, M., & Öberg, C. (2023).** Business Modelling at the Vision Stage: Case-studies of Digital Wellness Ventures. ISPIM Conference Proceedings, 1-11.
- Larson, M., Scander, H., Öberg, C., Dahlgren, M., Davidsson, G., Hartman, A., Larsson, P., Rodin, L., & Thorén, A. (2023).** Putting 'fika' at the top of the agenda – Research and industrial opportunities. Presented at the Tore Wretman Symposium, Stockholm.
- Nyström, K and Mihaescu O, (2023)** Brown-field redevelopment and the investment decision process in the aftermath of large plant closures. HFI Working paper No. 34.
- Ragén, A., Leite, E., Linton, G., & Öberg, C. (2023).** The ecosystem for academic innovations and commercial activities – tensions, conflicts and contradictions. Presented at the IMP 2023 Conference in Manchester, UK.
- Sandström, C., & Alm, C. (2023).** Why Green deals may fail – evidence from biogas, bio-ethanol and "fossil free" steel. Ratio Working Paper No. 365.
- Scander, H., Larson, M., & Öberg, C. (2023).** Swedish Fika – Much more than a cup of coffee. Presented at the EuroCHRIE, Vienna.
- Schlüter, M., Hertz, T., García, M. M., Banitz, T., Grimm, V., Johansson, L. G., ... & Wennberg, K. (2023).** Navigating causal reasoning in sustainability science. SocArXiv.
- Scander, H., Larson, M., Öberg, C., Yngve, A., & Almroth, S. (2023).** Fika a new turn in Food studies – an unexplored Swedish meal practice. Paper presented at the Food & Comm, Örebro.
- Sofer, Y., & Ejermo, O. (2023).** Drifting on the Academic Highway: Experimental Evidence from a Transition to University. Academy of Management Annual Meeting Proceedings.
- Söderberg, M., Sundriyal, V. K., & Gabrielsson, J. (2023).** The Impact of population size and bin structure on the cost of municipal solid waste: evidence from Sweden and Norway. Ratio Working Paper: Stockholm.
- Uddin, GS., Abdullah-Al-Baki, C., Park, D., Ahmed, A., & Tian, S. (2023).** ADB Economics Working Paper Series.
- Vesterberg, M., & Söderberg, M. (2023).** How Demand Uncertainty Influences Electricity Network Prices Under Revenue-Cap Regulation: The Case of Sweden. Available at SSRN 4333126.
- Åstebro, T., Ejermo, O. and Toivanen, O. (2023),** "Death and Turmoil in the R&D team" CEPR Discussion paper no. 18578.

Ratio som mötesplats

Sedan Ratio grundades har institutet fungerat som en mötesplats. Under öppna seminarier och konferenser möts och diskuterar forskare, parter, beslutsfattare, företagare och tjänstemän forskningsresultat och implikationer av dessa. Genom dessa möten relevanssäkras också forskningen.

Som regel spelas alla seminarier in och finns att se i efterhand på Ratios Youtube-kanal. Du hittar information och anmälningslänkar på ratio.se/kalendarium. Du kan även prenumerera på Ratios inbjudningar och seminarienyhetsbrev via info@ratio.se.

Konferenser / Ratio ordnar med jämna mellanrum tematiska konferenser kring forskningsresultat. Ibland sker dessa i samarbete med organisationer, universitet och myndigheter. På konferenserna presenteras rapporter och forskningspapper av och med forskare.

Öppna seminarier / Under Ratios öppna seminarier presenteras forskning som kommenteras av externa forskare, arbetsmarknadens parter, företagare, tjänstemän eller politiker. På så sätt fullföljs akademins tredje uppgift, kunskapspridning, samtidigt som Ratios forskare får viktig återkoppling i sitt arbete.

Forskarseminarier / Varannan vecka bjuder Ratio in forskare från andra institut eller universitet för att presentera nya forskningsresultat. Dessa diskuteras och opponeras även på av en sakkunnig Ratioforskare. På så sätt sker löpande inomvetenskaplig kvalitetssäkring samtidigt som kontakter knyts för framtiden. En del av forskarseminarierna är helt digitala och möjliggör således för deltagande från hela världen. Andra är hybrida och andra enkom på plats i Ratios lokaler.

Du hittar information & anmälningslänkar på: ratio.se
Du kan även prenumerera på Ratios inbjudningar och seminarienyhetsbrev via mail till: info@ratio.se

Externa föreläsningar i urval

ARBETSMARKNAD

Lotta Stern talade om framtidens industrijobb på Imagine Studio den 25 januari.

Eva Uddén Sonnegård deltog i en panel om föräldraförsäkringen på Forum Jämställdhet den 8 februari.

Linda Weidenstedt talade om gig-ekonomin i Sverige på Sveriges Riksdag den 20 april.

Kristina Nyström talade på temat "Recruitment of scarce competences to rural regions: Policy perspectives" på Statistiska centralbyrån den 27 april.

Magnus Lodefalk och Erik Engberg talade om AI och arbetsmarknaden på Medieföretagens årsmöte den 23 maj.

Lotta Stern talade om könssegregation inom utbildning och på arbetsmarknaden hos ESO den 30 maj.

Lotta Stern talade om framtiden för den svenska modellen hos Teknikföretagen den 1 juni.

Magnus Lodefalk talade om AI, digitalisering och jobben hos Swedbank (i Almedalen) den 28 juni.

Linda Weidenstedt talade om ledarskap vid hybridarbete på Svenska Spel (i Almedalen) den 29 juni.

Mårten Blix talade om framtidens arbetsmarknad och arbetsliv på Länsförsäkringar (i Almedalen) den 30 juni.

Lotta Stern presenterade om Inflationens inverkan på samhället, individen och den svenska modellen vid SACO:s makrokonferens den 29 augusti.

Lotta Stern talade om Ratio och arbetsmarknadsforskning för Grafiska företagens styrelse den 22 september.

Jonas Grafström höll en presentation om unga och kontoret hos IF Metall den 27 september.

Fanny Forsberg Lundell presenterade boken Kameleonten och kosmopoliter i Axess monter på Bokmässan i Göteborg den 28 september.

Jonas Grafström höll en presentation om kontoret efter covid för Swedbank den 6 oktober.

Linda Weidenstedt talade om framtidens arbete vid TRR - trygghetsrådet den 6 oktober.

Magnus Lodefalk höll en presentation på temat AI och arbetsmarknaden för Kompetensföretagen den 11 oktober.

Lotta Stern talade om utvecklingen i kollektivavtalen hos IKEM:s avtalsråd den 12 oktober.

Fanny Forsberg Lundell höll en workshop om språklig integration på Regeringskansliet den 13 oktober.

Jonas Grafström diskuterade lönegolv för arbetskraftsinvandring hos Gröna arbetsgivare den 17 oktober.

Kristina Nyström presenterade Industrins ekonomiska råds rapport den 19 oktober.

Lotta Stern talade om hur vi rustar framtidens HR-talanger vid Stockholms handelskammare den 24 oktober.

Lotta Stern talade om arbetsmarknadsforskningen på Ratio vid Svenskt Näringslivs samverkansgrupp för kompetensförsörjningsfrågor den 24 oktober.

Magnus Lodefalk talade om AI och arbetsmarknaden för Sveriges Ingenjörer den 25 oktober.

Magnus Lodefalk talade om AI och arbetsmarknaden på Arbetsförmedlingen den 15 november.

Karl Wennberg talade om vad som kännetecknar framgångsrikt mångfaldsarbete på SNS den 16 november.

Lotta Stern talade om företagets entreprenöriella humankapital på Entreprenörskapsforum den 28 november.

KONKURRENSKRAFT

Nils Karlson talade om tjänstemannaaktivism på Transportföretagen den 30 mars.

Olof Ejermo presenterade sin rapport "Vetenskaplig produktion och högskolors övergång till universitet – bakgrund, utveckling och analys av publikationsdata" på SNS den 3 maj.

Mårten Blix talade om "Digitalisering och Sveriges konkurrenskraft" för Näringsrespektive trafikutskottet, anordnat av Tech-alliansen den 8 maj.

Olof Ejermo talade på temat "Vad krävs för att få ut mesta möjliga av satsade resurser på forskning och högre utbildning?" på ett arrangemang av KK-stiftelsen i Almedalen den 28 juni.

Nils Karlson deltog i en panel om "Bureaucrats or Markets in Innovation Policy" vid World Knowledge Forum i Seoul, Sydkorea, den 13 september.

Christian Sandström talade om "Disruptive Innovation" för Fagerhult Group den 17 oktober.

Karl Wennberg diskuterade "Do we need entrepreneurship support systems?" på Karl-Adam Bonnier Foundation den 13 november.

Christian Sandström talade om "Disruptive Innovation" på KTH Executive Education den 21 november.

Lotta Stern talade om "Så blir Sverige världens rikaste land" på Stiftelsekonferensen den 23 november.

KLIMAT OCH MILJÖ

Jonas Grafström talade om klimat och tillväxt på Chalmers den 23 mars.

Jonas Grafström talade om klimatpolitik på Timbroutbildningen Klimatliberal den 6 maj.

Jonas Grafström talade om solenergi på Installatörsföretagen (i Almedalen) den 28 juni.

Magnus Lodefalk talade om solenergi och konsumentdrivna energibesparingar Installatörsföretagen (i Almedalen) den 29 juni.

Lotta Stern talade om hur näringslivet leder omställningen på Google (i Almedalen) den 29 juni.

Jonas Grafström talade om cirkulär ekonomi på Naturvårdsverket den 13 september.

Jonas Grafström talade om den gröna industriella revolutionen i västra och södra Sverige på IKEM:s riksdagsseminarium den 28 september.

Jonas Grafström talade om boken *Mer för mindre* för Stureakademins alumner den 20 oktober.

Jonas Grafström talade om teknikutveckling och miljö på Företagarna den 26 oktober.

57
Arbetsmarknad

14
Konkurrenskraft

14
Klimat & miljö

13
Övrigt

98
Totalt

KOMMUNIKATION I SIFFROR 2023

33 086
nedladdningar
på ratio.se

98
Externa
föreläsningar

53 506
Visningar av inlägg
på LinkedIn

680
Deltagare vid
öppna evenemang

153
Pressklipp

Öppna seminarier – se dem i efterhand

Ratio arrangerar regelbundet öppna seminarier där forskningsresultat presenteras och implikationer av dem diskuteras. Som regel spelas alla seminarier in och finns att se i efterhand via Ratios Youtube-kanal, @Ratioforskning. Under året har följande öppna evenemang arrangerats:

Vem vill jobba hemifrån? Skillnader mellan ålder, kön och geografi

Jonas Grafström presenterade rapporten och enkätundersökningen "Vem vill jobba hemifrån? En demografisk undersökning av inställningar till distansarbete". Medverkade gjorde även Medverkar gör även Cecilia Andersson, arbetsmiljöexpert Svenskt Näringsliv, Jennifer Eriksson, HR-strateg Jordbruksverket, och Johan Kreicbergs, samhällspolitisk chef Sveriges Ingenjörer.

▶ youtu.be/zq1vjZo3sVw?si=SEhS6zo7ztj8g-qn

The Global Labor Market Meets a National Model

Förutsättningarna för att rekrytera och jobba globalt har aldrig varit bättre. I flera yrken kan man jobba på en plats i världen för ett företag på en annan plats. Hur påverkar det den svenska arbetsmarknaden och modellen? Det diskuterade Samuel Dahan, juristprofessor vid Queens University, Kanada, Fredrik Sjöholm, vd och professor IFN, Lotta Stern, professor och vd Ratio, Niklas Selberg, docent i arbetsrätt Lunds universitet, Magnus Hedberg, vd Akavia, Einar Humlin, förhandlingschef TechSverige & styrelseledamot Sveriges HR Förening, och Jens Nordquist, Vice MD & Head of People & Performance, Academic Work.

▶ youtu.be/Pp1iiq7u2mk?si=0liSlx2bdY0VGLnr

Pub Hayek: Frihet och en god flyktingpolitik

Clara Sandelind, fil dr i statsvetenskap vid University of Manchester, samtalande med Ratios Jonas Grafström utifrån sin bok *En god flyktingpolitik* (Daidalos).

Lönebildning på företagsnivå – finska förändringar och svenska lärdomar

Antti Kauhanen gästade Sverige och Ratio för att presentera sin studie "The Decentralization of Bargaining Did Not Lead to Wage Cuts in Finnish Forest Industries and IT Services". Diskussion med Lotta Stern, sociologiprofessor och vd Ratio, Lars Calmfors, professor emeritus i internationell ekonomi vid IIES och forskare vid IFN, och Martin Björklund, doktorand i statsvetenskap.

▶ youtu.be/3l967dIMfNs?si=R1onvDlNr1qflikv

Pub Hayek: Frihet och löntagarfonder

Rikard Westerberg, fil dr i ekonomisk historia vid Handelshögskolan, samtalande med Henrik Malm Lindberg, docent i ekonomisk historia och affilierad till Ratio, om löntagarfonder utifrån sin bok *Sista striden det är* (Fri tanke förlag).

European integration:

What went wrong and how to fix it

Årets Eli F. Heckscher-föreläsning hölls av Hans Peter Grüner, professor i nationalekonomi vid University of Mannheim, Han talade på temat "European integration: What went wrong and how to fix it".

Rätt bostäder på fel plats?

Jan Jörnmark, docent i ekonomisk historia, presenterade sin Ratio-rapport "Rätt (?) bostäder på fel platser". Implikationerna av hans resultat diskuterades av Lennart Weiss, direktör Veidekke Sverige, och Markus Kallifatides, riksdagsledamot (S) Daniella Waldfogel, vice vd och näringspolitisk chef, Stockholms Handelskammare.

▶ youtu.be/gJg2zJo6zrw?si=mQ8tqSI-tPXRsxz0

Rättssäkerhet och tjänstemän med politisk agenda?

Rapporten "Rättssäkerhet, tjänstemannaaktivism och skogsnäringens utveckling" skriven av Ratios Jonas Grafström, Nils Karlson och Nelly Åkesson presenterades. Diskussion med Karin Åhman, professor och universitetslektor i statsrätt vid Stockholms universitet, Anders Edholm, hållbarhets- och kommunikationsdirektör, SCA, och Ida Drougge, riksdagsledamot (M).

▶ youtu.be/L5uw3c9t16w?si=YJW_v73RSaKTpe0J

I ALMEDALEN:

Perspektiv på gig-jobben: Dess roll för giggare och svensk arbetsmarknad

I Almedalen diskuterades gig-ekonomi. Under detta samarrangemang med Entreprenörskapsforum presenterade forskarna Linda Weidenstedt och Joakim Wernberg resultat medan Qaisar Mahmood, författare *En av dem*, Elinor Odeberg, chefekonom Arena idé, Maria Eriksson, liberal skribent och gig-jobbare, och Ilan De Basso, Europaparlamentariker (S), diskuterade.

I ALMEDALEN:**Kompetens och matchning på framtidens arbetsmarknad: Ny teknik, gamla problem?**

Under detta Almedalsevenemang sattes fokus på hur ny teknik påverkar gamla problem. Ratio-forskarna Lotta Stern, sociologiprofessor och vd, Linda Weidenstedt, fil dr i sociologi, Mårten Blix, fil dr i nationalekonomi, Magnus Lodefalk, docent i nationalekonomi, och Jan Jörnmark, docent ekonomisk-historia, presenterade resultat om bland annat AI och distansarbete. Reformen diskuterades av Mattias Dahl, vvd Svenskt Näringsliv, Martin Wästfelt, förhandlingschef Unionen, Josefina Malmqvist, riksdagsledamot (M), och Adrian Magnusson, riksdagsledamot (S).

youtu.be/j5LrMw3vXio

Hur påverkar AI-utvecklingen jobben?

Magnus Lodefalk, docent, och Erik Engberg, doktorand, båda även knutna till Örebro universitet och AI-Econ lab, presenterade pågående forskning på AI-temat. Medverkade gjorde även Laura Hartman, chefekonom LO, Jonathan Jayes, doktorand ekonomisk-historiska institutionen, Lunds universitet, Mats Kinnwall, chefekonom Teknikföretagen, och Caroline Söder, vd Trygghetsfonden TSL.

youtu.be/fXxIf3xVZg8

Korta vägen till arbetsmarknaden – via praktik?

I intervjustudien "Att korta vägen till arbetsmarknaden" undersöker Lotta Stern och Susanna Allstrin arbetsgivares erfarenheter av att emot utlandsfödda praktikanter via Korta vägen. Under ett seminarium presenterade de sina resultat. Diskussioner följde med Mia Bernhardsen, chef för avdelningen för näringslivets kompetensförsörjning, Svenskt Näringsliv, Rasha Chidiac Mokhalati, nationellt tjänsteansvarig för Korta vägen, Arbetsförmedlingen, Thomas Holmström, utbildningsledare arbetsmarknadsutbildningar, Folkuniversitetet, Victoria Larsson, Senior HR Manager, Wallenius Wilhelmsen Ocean, och Sophia Metelius, statssekreterare hos arbetsmarknads- och integrationsministern (L).

youtu.be/9vflLH0pssN8

Klimat för miljö och företagande

I samband med Ratios årsmöte arrangerades tillsammans med Installatörsföretagen en konferens med tema "Klimat för miljö och företagande". Medverkade gjorde bland andra Lotta Stern, professor och vd Ratio, Ola Månsson, vd Installatörsföretagen, Thomas Persson, generaldirektör Myndigheten för yrkeshögskolan, Christofer Fjellner, oppositionsborgarråd Stockholm stad, leder M:s arbetsgrupp "Grön innovationskraft för tillväxt", och Martin Ådahl, riksdagsledamot och ekonomisk-politisk talesperson (C).

Förnybar energi – långsiktiga bedömningar?

Hur är läget för svensk sol- och vindenergi? Det diskuterades när Jonas Grafström presenterade sin studie "A critical assessment of learning curves for solar and wind power technologies". Medverkade gjorde även Daniel Badman, vd Svensk vindenergi, Maja Lundbäck, politiskt sakkunnig hos energi- och näringsminister Ebba Busch (KD), Fredrik Olovsson, gruppleddare (S) näringsutskottet, och Anna Werner, vd Svensk solenergi.

youtu.be/BlifPKGAeqk

Webinar:**The Institutional Future of the EU**

Hur ser den institutionella framtiden för EU ut? Det diskuterades under ett webinarium med tre forskare från runtom i världen. Nils Karlson, professor och grundare Ratio, medverkade tillsammans med Dalibor Rohac, fil dr och Senior Fellow at American Enterprise Institute USA, och professor Michael Wohlgemuth, Stiftung für Ordnungspolitik und Staatsrecht i Liechtenstein.

youtu.be/WTxuGUrdHyA

Pub Hayek: Frihet och gig-ekonomi

Andreas Bergh, docent och forskare, samtalande med Linda Weidenstedt om gig-ekonomin och giggare, bland annat med anledning av sin essä "Till gig-ekonomins försvar".

Kan AI skämta? Entreprenörer överskattas? Teknik förändra?

Under detta seminarium presenterade tre unga forskare, samtliga kopplade till Ratios program för unga forskare, pågående studier. Medverkade gjorde KTH-doktoranden och ingenjören Jura Miniotaité som berättade om huruvida AI kan skämta; fil dr Rasmus Nykvist om det långsiktiga samspelet mellan teknisk utveckling och politisk förändring; och nationalekonomidoktoranden Erik Engberg om hur AI påverkar arbetsmarknaden.

Perspektiv på avtalsrörelsen

Forskare, ekonomer och politiker satte under detta seminarium perspektiv på avtalsrörelsen. Professorn Lotta Stern pratade om den svenska modellen, chefekonomen Lena Sellgren om de ekonomiska förutsättningarna, professorn Nils Karlson om en förändrad lönebildningsmodell, och statssekreterare Martin Andreasson om förhållandet mellan arbetsmarknad och politik.

youtu.be/H_E9G6hLyok

Ratio i media

Ratios forskare medverkar återkommande som experter i media och stor vikt läggs vid att kommunicera forskningsresultaten. Under året har bland annat resultat om integration, klimatombildning och avtalsrörelsen uppmärksammats medialt.

TT om Ratio-rapport: De yngre jobbar mindre på distans än äldre

– Det kan vara en fördom men utifrån vad man har läst i media får man bilden av att unga är teknologiska nomader som tar distansarbete med en klacksparck – men det verkar inte vara så.

Det sade Jonas Grafström när TT intervjuade honom apropå hans enkätundersökning och rapport ”Vem vill jobba hemifrån? En demografisk undersökning av inställningar till distansarbete” i vilken han bland annat finner att de yngsta i högre utsträckning föredrar att jobba på plats jämfört med de äldre.

Lodefalk om AI i SVT och TV4

AI-forskaren Magnus Lodefalk har intervjuats av många med anledning av sin högaktuella forskning om hur AI påverkar arbetsmarknaden. Till TV4:s program Efter fem säger han bland annat:

– En nyckelfråga är hur snabbt jobb försvinner, men också hur snabbt nya jobb tillkommer.

Solenergin växer – bygg ut utbildningen för att påskynda framstegen

Politiken bör fokusera på att lösa problemet med bristen på arbetskraft inom solcellsbranschen, snarare än att införa subventioner. Det skriver Jonas Grafström i en debattartikel på Second opinion.

”

Utifrån vad man har läst i media får man bilden av att unga är teknologiska nomader.

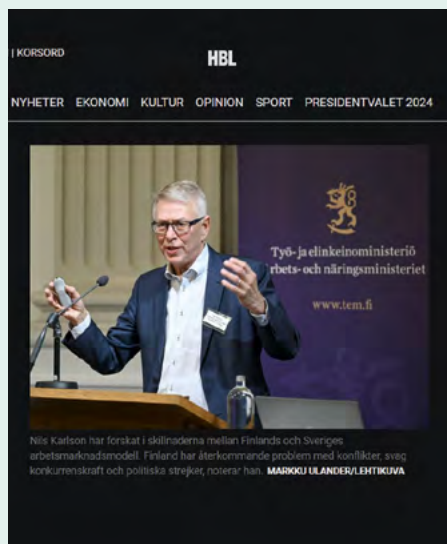
Nyström: Ställ inte för höga krav vid rekrytering

I Dagens industri uppmärksammar ledarskribenten Matilda Molander Ratio- och KTH-forskaren Kristina Nyströms forskning om kompetensförsörjning genom att citera Nyström:

”På KTH märker vi att företagen har höga förväntningar på vad nybakade ingenjörer ska kunna. Företag önskar ofta flera års erfarenhet när de rekryterar. Företagen måste förstå att de behöver skola in sina nyanställda. Utbildningssystemet kan inte skraddarsy utbildningar för varje företags behov.”

Stern i krönika: Geografiskt överlapp är inte längre en nödvändighet för samarbete

Hybrida arbetsätt är här för att stanna, skriver Lotta Stern i en krönika på Tidningen Näringslivet. Se distansarbetet som en förmån och betänk att många arbetsuppgifter som kräver samarbete nu, med hjälp av digitala verktyg, kan lösas gemensamt oavsett var ett arbetslags medlemmar befinner sig. Det är en fantastisk möjlighet i en värld av kompetensbrist.

Sandström skriver krönikeserie i Smedjan

I tankesmedjan Timbros nätmagasin Smedjan bidrar Christian Sandström med en artikelserie om gröna bubblor, det vill säga skattefinansierade prestigeprojekt som utlovar guld, gröna jobb och hållbar utveckling, men som inte lever upp till förväntningarna utan kollapsar.

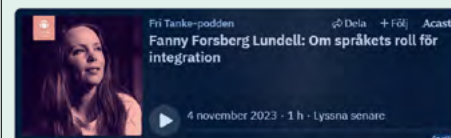
SvD Debatt: Minimilönerna medför en massiv förlust

Att införa minimilöner för arbetskraftsinvandrare kommer att kosta miljarder och hota den väl fungerande svenska arbetsmarknadsmodellen. Det skriver Jonas Grafström och Lotta Stern på SvD debatt.

Stern i flera medier om konfliktvapnet

– Klarnas besked har stor betydelse, säger Stern när hon intervjuas av Ekot angående kollektivavtal och konflikter. Kanske är det primärförhandlingen som avskräcker, är en annan fråga som dyker upp på samma tema när Stern intervjuas i Lag & avtal. Oavsett anledning till dessa tvister, kan konflikter bli väldigt kostsamma för företag, konstaterar hon i Breakit.

Gig-arbete behöver nyanseras – Weidenstedt intervjuas av DN

– Ingen av de vi pratade med i studien ser matleverans som en permanent lösning. Men samtidigt frågade de "vad ska jag göra annars?". I jämförelse med att vara arbetslös gav jobbet ändå pengar och de kunde försörja sig själva. Självklart önskar de sig ett jobb inom det de är utbildade till.

Det sade Linda Weidenstedt till Dagens Nyheter i ett reportage om gig-arbete. Hon hänvisade till Ratio-studien "Varför gigger som matkurir?" och påpekar att matbudsfirmorna öppnat upp möjligheter för de som annars hade varit arbetslösa. Trots att många giggare är högt utbildade känner de att de måste välja mellan arbetslöshet eller matleverans.

Medarbetare

 Forskare

 Doktorander

 Kansli

Charlotta Stern, professor och VD. Anställningsskydd (LAS), informella kontrakt, institutionell förändring, kollektivavtal, medbestämmande.

Ali Ahmed, professor. Beteendekonometri, diskriminering, experimentell ekonomi, experimentella metoder, mikroekonomi.

Per-Olof Bjuggren, professor emeritus. Bolagsstyrning/corporate governance, institutionell ekonomi, rättsekonomi.

Robert Demir, docent. Agilitet, digitalisering, strategi, strategisk förändring, tillväxt.

Olof Ejermo, professor. Databases, econometrics, entrepreneurship, innovation, spillovers.

Fanny Forsberg Lundell, professor. Andraspråksinläring, integration, språk.

Jonas Grafström, fil dr och vice vd. Arbetsmarknad, energi, miljöekonomi, teknikutveckling, cirkulär ekonomi.

Mark Granberg, fil dr. Teknologisk utveckling, arbetsmarknad, diskriminering, experimentell ekonomi, mikroekonomi.

Daniel Halvarsson, fil dr. Arbetsmarknad, entreprenörskap, företags-tillväxt, statistik.

Åsa Hansson, docent. Skatter, internationell beskattning, finanspolitik, politisk ekonomi och fiskal federalism.

Jacob Hjortsberg, fil dr. Anställningsskydd (las), arbetsmarknad, globalisering, ekonomisk utveckling.

Nils Karlson, professor, grundare. Reformers & statskonst, lönebildning & arbetsmarknad, utbildning & kompetens, EU:s framtid, vårdköer, tjänstemannaaktivism, klassisk liberalism.

Martin Korpi, ekon dr. Entreprenörskap, inkomstspridning, regional tillväxt.

Johan P. Larsson, ekon dr, associate professor. Städer, landsbygd, näringsliv, entreprenörskap, socialt kapital.

Erik Liss, fil dr. Inkomstjämlighet, intergenerationell inkomströrlighet, social rörlighet.

Magnus Lodefalk, docent. Arbetsmarknad, internationell ekonomi, migration, teknik, tjänstefiering.

Forskare Doktorander Kansli

Vicky Long, tekn dr. Industriell dynamik, industriell omvandling, innovation, hantering av immateriella rättigheter, teknisk förändring.

Rasmus Nykvist, fil dr. Digitalisering, industrial transformation, regulatory change, strategi.

Kristina Nyström, professor. Entreprenörskap, företagsdynamik, institutionell ekonomi, näringslivs-omvandling, regional ekonomi.

Christian Sandström, biträdande professor. Digitalisering, disruption, politisk förändring, tekniskiften.

Eva Uddén Sonnegård, ekon dr. Anställningskydd, arbetsmarknad.

Magnus Söderberg, professor. Avfall, ekonometri, energi, experiment, miljö.

Anna Thoursie, fil dr. Arbetsmarknad, ekonomisk brottslighet, arbetslivs-kriminalitet, företagandets villkor.

Karl Wennberg, professor. Bransch-dynamik, entreprenörskap, mångfald i arbetslivet, tillväxt.

Linda Weidenstedt, fil dr. Anställnings-kydd (las), distansarbete, empowerment, framtidens arbete, gig-ekonomi, ledarskap, plattformarbete, psykologiska kontrakt, sociologi.

Martin Björklund. Policyprocessen, politisk påverkan, EU-policy, energi-effektivisering, byggnader.

Erik Engberg. Arbetsmarknad, artificiell intelligens, tjänstefiering.

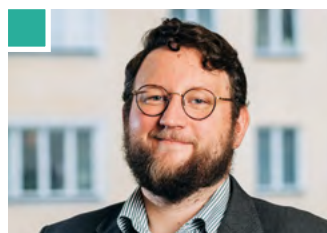
Mark Hellsten. Arbetsmarknad, artificiell intelligens, ekonometri, mikroekonomi.

Anders Bergheden, ekonomi.

Johanna Grönbäck, kommunikationschef.

Karl Hatt, kontorschef och evenemangsansvarig.

Dennis Jernkrook, kommunikatör och verksamhetsutvecklare.

Forskare

Doktorander

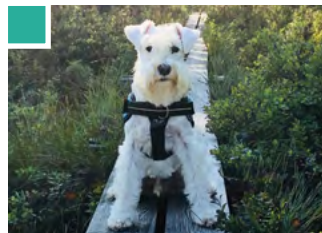
Kansli

Philip Rehnberg, uppsatsskribent.

Staffan Samuelsson, forsknings-assistent.

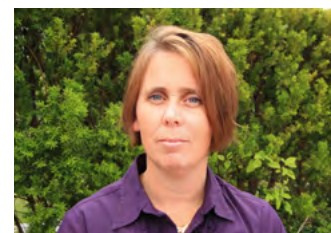

Bosse, kontorshund & mood manager.

Styrelsen

Marie Rudberg, ordförande Ratio, tidigare administrativ direktör Svenskt Näringsliv.

Carin Stoeckmann, vice ordförande Ratio, vd Byggmästar'n i Skåne och ordförande Byggföretagen.

Johan Eklund, Chefekonom, Sydsvenskan Handelskammaren.

Torbjörn Granevärn, förhandlingschef, Visita.

Beata Hammarskiöld, expert arbetsgivarverkan, Svenskt Näringsliv.

David Johnsson, ansvarig för internationella arbetsgivarfrågor, Svenskt Näringsliv.

Jura Miniota, doktorand, KTH.

Jens Nordquist, vice MD & Head of People & Performance, Academic Work.

Charlotta Stern, vd Ratio.

Ann Öberg (adjungerad), vd Almega.

Under perioden avgick Stefan Koskinen, förbundsdirektör, Almega Tjänsteföretagen.

STORT TACK till de som lämnat Ratio under 2023 efter att ha arbetat hos oss kortare eller längre tid och bidragit till kunskapsutvecklingen!

Forskare

Mårten Blix

Christina Öberg

Kansli och forskningsassistenter

Susanna Allstrin, projektledare och forskningsassistent

Anna Linder, kontorsansvarig (vik)

Miriam Öfverberg, forskningsassistent

Praktikanter och sommarassistenter

Maral Batbaatar, sommarassistent

Evan Eskilson, sommarassistent och praktikant

Clara Falkenek, sommarassistent

Linda Haegerström, sommarassistent

Ida Haggren, sommarassistent

Viktor Karlsson, sommarassistent

Clara Klint, sommarassistent

Arian Mosaddegh, sommarassistent

Elias Nilsson, sommarassistent

Saga Norberg, sommarassistent

Philip Rehnberg, praktikant

Sebastian Shaqiri Johansson, sommarassistent

Nelly Åkesson, sommarassistent och praktikant

Ratio är ett tvärvetenskapligt forskningsinstitut vars fokus ligger på företagandets villkor. Det är en unik forskningsmiljö som samlar forskare för att bedriva studier som gör skillnad.

Forskningen kan sorteras in i tre breda områden: arbetsmarknad, klimat och miljö, samt konkurrenskraft. Arbetsmarknadsforskningen är Ratios huvudfokus.

Vad som gör Ratio till en viktig ingrediens i det svenska forskarsamhället är två saker: dels bedrivs forskning som syftar till att utveckla näringslivet – en nyckelfråga bland annat för att samhället ska kunna klara av exempelvis digitalisering och grön omställning. Dels finns en stark tradition av att kommunicera forskning – det görs bland annat genom öppna seminarier och genom rapporter på svenska.

RATIO

Näringslivets forskningsinstitut
Box 3203, 10364 Stockholm | Sveavägen 59, 4 tr
Tel 08-441 59 00 | info@ratio.se | www.ratio.se